Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

VEAC NOU

Organ al Consiliului General A.R.L.U.S.

ANUL XII Nr. 4 | VINERI 27 IANUARIE 1956 | 4 PAGINI, 25 BANI

În acest număr:

— **Al. Simion:** Tînăra generație a scriitorilor sovietici

— *130 de ani de la nașterea lui Saltikov-Șcedrin*

I. Vostrișev: Marele satiric rus

— **Victor Kernbach:** Lev Tolstoi, călător în Romînia

— **Nikolai Dorizo:** Stihuri despre copilărie *(pag. II-a)*

— Perspectivele științei sovietice în al șaselea cincinal.

— **M. Cosmetatos:** Seminar la limba rusă

— Inițiativa maiștrilor din Kuibișev *(pag. III-a)*

— **A. Markov:** Soarta păcii este în mîinile popoarelor

— **D. Zaslavski:** Judecătorul Douglas în fața tribunalului Douglas

— Artiștii americani despre călătoria lor în U.R.S.S.

— Din activitatea Asociațiilor de prietenie cu U.R.S.S. *(pag. IV-a)*

Spre minunata zi de mîine

A. VELICIKO

Se vede că acum un sfert de veac, am făcut într-un ceas bun primii pași spre drumul cincinalelor și mersul nostru spre ziua de mîine e tot mai minunat. Se vede că de aceea sînt atît de pline de viață cîntecele noastre de drumeție, și de aceea semnalele celei mai puternice stații de radio sovietice încep cu clinchetul argintiu de clopoței — prima strofă a celui mai iubit cîntec despre omul care trece ca stăpîn prin patria sa de necuprins. Noi mergem tot mai departe. Iată că în față ni se deschid căile celui de al șaselea plan cincinal și cîștigă o nouă forță năzuința noastră spre țeluri dragi.

Ziua ori noaptea, iarna sau vara, pe bulevardele Moscovei, pe drumurile vicinale sau pe întinderile taigalei, oriunde și oricînd ai călători prin țara noastră, farurile cincinalului îți vor lumina calea, te vor încălzi și însuflețí. Oriunde ai privi, ai să întîlnești un puternic proces de înnoire a pămîntului.

Nu ți se pare oare, tovarășe, că toate cablurile ce se întind de-a lungul drumurilor au pornit să vuiască și să cînte neobișnuit? Ele nu mai șușotesc acel refren abia perceptibil, și — cine știe de ce? — totdeauna trist, cu care ne deprinsesem de mult, călătorind prin stepa nemărginită. Auzim bine refrenul puternic și triumfător al zilelor noastre de înaltă tensiune. Și să ne ierte energeticienii licența poetică, dar ni se pare că în acest refren, distingem și vuietul cascadelor de pe Volga și Nipru, și forța puternică a turbinelor de gaz ce intră în exploatare, și munca tainică, fantastică a centralelor atomoelectrice...

Sistemul energetic unic! Oare crearea unui sistem energetic unic pe întreg cuprinsul pămîntului nostru din vestul Uralului și a altor sisteme unice în Transcaucazia și Siberia centrală nu ne pricinuiește tuturor sentimente de mîndrie pentru succesele noastre? Cum oare să nu cînte în chip nou și cablurile electrice!

Mergem mai departe. Pe marginea drumului nostru, se văd ici-colo corpuri de uzine și fabrici vechi și noi, sonete de mine și saline, brațe de macarale de la noile construcții. Fiecare om își vede de munca lui. Oțelarii topesc oțel; creatorii de mașini expediază de pe banda rulantă mașini noi; textilistele fac baloturi nesfîrșite de țesături de bumbac, mătase și lînă; minerii extrag cărbune; constructorii înalță clădiri, blocuri mari... Dar, pretutindeni, desluși și un fapt important, care caracterizează și unește toate aceste străduințe. Care este acest fapt comun și important?

Privește mai atent, tovarășe, și vei vedea că pretutindeni — în secții, abataje, pe platformele de construcție — intră în funcțiune mecanisme noi, linii automate, telemecanica... Cincinalul tehnicii noi, cincinalul progresului tehnic — astfel îi spunem noi noului cincinal. Trecem de la automatizarea agregatelor și a unor operații aparte la automatizarea secțiilor și proceselor tehnologice, la crearea de întreprinderi complet automatizate.

Omul poate dirija acum unele mecanisme și utilaje de la distanță, cu ajutorul telemecanicii. În actualul cincinal, se vor termina lucrările de dirijare telemecanică a hidrocentralelor și se va trece la dirijarea telemecanică a principalelor sisteme energetice și a substațiilor mari.

Și nu numai în industrie, ci și în agricultură, tehnica nouă își sporește exigența față de om, îl obligă să-și însușească experiență și cunoștințe înaintate, moderne. Tractoarele și combinele cu motor Diesel, precum și mașinile cu sistem de dirijare hidraulică, ce vor porni în front larg pe cîmpuri, vor trezi fără îndoială năzuința agricultorului de a-și îmbogăți necontenit cunoștințele și de a-și lărgi orizontul tehnic. Numai omul care își va însuși pe deplin tehnica profesiei sale va putea atinge țelul spre care ne cheamă partidul, acela de a ridica în noul cincinal productivitatea muncii în toate ramurile economiei noastre. La însușirea tehnicii noi va contribui, fără îndoială, înfăptuirea în linii mari, în cel de al șaselea cincinal a învățămîntului mediu general (de zece ani) în orașe și sate, desfășurarea învățămîntului în strînsă legătură cu munca în folosul societății, educarea tinerei generații în spiritul atitudinii comuniste față de muncă.

Astfel ne învață partidul să apreciem munca. Să privim în secții, abataje, pe platformele de construcție, pe cîmpiile colhoznice: pretutindeni, vom găsi fruntași în întrecere, raționalizatori și inovatori în producție.

Biruind viscolul și gerurile, să pătrundem în adîncul Siberiei, să coborîm într-o carieră de pe malul rîului Tom și să facem cunoștință cu Ilia Mihailovici Ermakov, mecanic șef pe excavatorul „O.M.-202". Zîmbet deschis, sprîncene arcuite, căciula dată puțin pe ceafă, pufoaica descheiată — deși e viscol, acestui om îi e cald! Tocmai și-a îndeplinit „obișnuitele-i" două norme și, terminînd munca, iese din cabină, ștergîndu-și mîinile cu cîlți.

Aceste mîini repară parcă în glumă excavatorul puternic, îi dictează ritmul, continuitatea și armonia operațiilor. Motorul, brațul și cupa excavatorului lui Ermakov învie parcă, devin executori inteligenți și ascultători ai voinței lui. De zece ani funcționează ireproșabil excavatorul sub comanda lui. El a întîmpinat al șaselea cincinal depășindu-și de două ori norma anuală. Dar ce va fi mai departe? Judecînd după faptul că norma pe ianuarie și-a îndeplinit-o în zece zile, înseamnă că lucrurile vor merge bine, așa cum trebuie.

...Cuptorul Siemens-Martin varsă flăcări; munca e în toi. Tocmai a fost „poleită" șarja, adică i s-a dat marca cuvenită. Au izbutit sau n-au izbutit? A sosit clipa hotărîtoare. „Proba!" — strigă Andrei Kuzmici Terehin, unul din cei mai bătrîni oțelari din Ural. Metalul topit este dus cu grijă la probă, în laborator. Clipe de așteptare încordată. Dar iată analiza: șarja poate fi scoasă. Și oțelul năvălește pe jghiab, luminînd secția... Rezultatul: șarja a fost dată cu 25 minute înainte de termen; de pe metrul pătrat de vatră, s-a obținut cu aproape 1,5 tone mai mult oțel decît prevedea graficul. După ce controlează cuptorul, brigada lui Terehin pregătește o nouă șarjă.

..Ucraina, Donbass... Ne aflăm în fața minei „Ingulețkaia 2" din raionul Șirokovsk, regiunea Dnepropetrovsk. S-a terminat șutul și minerii ies la zi. Treizeci de oameni trec de o parte și se aliniază, iar fețele lor capătă o expresie deosebită. Îi fotografiază corespondentul ziarului local și nu e lucru atît de simplu...

Toți stau ca în front; salopetele din foaie de cort sînt încheiate bine, unii poartă pe umeri perforatoarele, ca pe niște arme. Este brigada complexă a lui Iakov Mozgovoi, care lucrează după metode rapide. Brigadierul a știut să organizeze în așa fel munca, încît brigada accelerează cu fiecare lună ritmul de înaintare în galeria direcțională de transport: în octombrie — cu 15 metri peste normă, în noiembrie — cu 30 metri, în decembrie — cu 55. Cum merg lucrurile acum? „Ne străduim să dăm tot mai mult — spune Iakov Mozgovoi. În cinstea Congresului al XX-lea al Partidului vrem să terminăm toată galeria!"

Mulți oameni de aceștia întîlnești în uzinele, minele și pe cîmpurile noastre. Mii și mii de inovatori în muncă găsești în birourile de construcții și în laboratoarele institutelor... Pretutindeni, există posibilități de a se realiza mai mult decît de obicei.

Dar, vai, există și oameni care ne împiedică în muncă — conservatori, funcționărași birocrați, carieriști și invidioși, înclinați să înăbușe tot ce e viu, inovator. În anii trecuți, ei ne-au pricinuit multe necazuri și acum, în al șaselea cincinal, n-am prea vrea să ne întîlnim cu ei. Le-o spunem deschis... Vom considera existența lor în contradicție cu legea. Nu încurcați milioanele de oameni ce merg cu al șaselea cincinal!

Iar noi mergem mai departe, tovarășe! Să trecem pe străzile orașelor și satelor, să intrăm în case și să vorbim cu oamenii despre viața lor, să aruncăm o privire prin palatele de cultură, prin cluburi, teatre, magazine, grădinițe de copii și creșe, policlinici și cantine — cît de multe se vor realiza în acești cinci ani pentru ridicarea nivelului de trai material și cultural al poporului! Nu vom enumera aici tot ce se spune despre aceasta în Proiectul Directivelor Congresului al XX-lea al P.C.U.S. cu privire la cel de al șaselea cincinal — tu, cititorule, studiezi desigur acest document minunat. Să amintim doar că poporul sovietic va primi aproape de două ori mai multă suprafață de locuit, decît în cincinalul trecut, că va spori considerabil în magazine vînzarea principalelor mărfuri (circulația mărfurilor cu bucata va crește cu 50%), că salariul real al muncitorilor și funcționarilor va crește în medie cu 30%, iar veniturile în bani și produse ale colhoznicului — în medie cu aproximativ 40%. Să ne amintim de toate acestea și vom vedea cum țara pășește spre belșug, cum țara îi dă omului din ce în ce mai multe bunuri.

Iar acum să ne apropiem, tovarășe, de zidurile Kremlinului. Să stăm puțin. Să medităm. Să ne gîndim ce a dat oamenilor sovietici Partidul Comunist și cum ne conduce el acum spre minunata zi de mîine. Să ne amintim de toate acestea și să spunem: îți mulțumim, partidule!

Inimi înflăcărate

În zilele de 20-21 ianuarie a.c., a avut loc la Moscova, în marele palat al Kremlinului, Conferința comsomoliștilor și tinerilor care s-au evidențiat în acțiunea de valorificare a pămînturilor înțelenite și virgine, din Kazahstan, Altai, Siberia, regiunea Volgăi, Uralului și Orientul Îndepărtat. Reprezentanții tinerilor patrioți care, în ultimii doi ani, la chemarea Partidului și a Comsomolului, au plecat din fabrici și uzine, din colhozurile și sovhozurile natale din partea europeană a U.R.S.S. ca să deșelenească noi pămînturi, s-au întîlnit la Moscova pentru a-și împărtăși valoroasa experiență cîștigată.

Despre rezultatele obținute în uriașa acțiune a valorificării noilor pămînturi a vorbit Ivan Benediktov, ministrul Sovhozurilor al U.R.S.S.

Pe noile pămînturi au luat ființă 425 mari sovhozuri cu înaltă mecanizare, fiecare avînd 400-500 de oameni și lucrînd cîte 20.000-25.000 ha terenuri arabile. Pe întinderi altă dată pustii se înalță acum centre amenajate cu locuințe, spitale, creșe, cluburi, magazine, uriașe depozite de cereale etc. Pe pămînturile deșelenite luptă și biruie natura peste 300.000 de oameni. Ei au deșelenit pînă acum și vor însămînța în primăvara viitoare peste 30 milioane ha, depășind astfel mult sarcina inițială.

Secretarul C.C. al Comsomolului, A. N. Șelepin, a subliniat la conferință că valorificarea pămînturilor înțelenite reprezintă o măreață pagină a glorioasei istorii a Comsomolului și a întregului tineret sovietic. Pe noile pămînturi trăiesc oameni dirzi. Aici, tineretul trece printr-o adevărată școală a vieții, școala comunismului.

Cu deosebit interes au fost urmărite cuvîntările tinerilor care lucrează pe pămînturile deșelenite.

La ședința de închidere, la care au participat conducători ai partidului și guvernului, a luat cuvîntul tovarășul N. S. Hrușciov, prim-secretar al C.C. al P.C.U.S., care a salutat pe participanți în numele Comitetului Central al partidului și i-a felicitat pentru remarcabilele succese repurtate. N. S. Hrușciov a arătat că munca la noile pămînturi trebuie continuată, pentru ca acestea să fie mai bine valorificate și să dea recolte mai bune. Subliniind măreția sarcinilor din Proiectul de Directive pentru al șaselea plan cincinal, avîntul operei constructive din U.R.S.S., succesele unice în lume realizate de Uniunea Sovietică în crearea de cadre tehnice, N. S. Hrușciov a spus: „Acesta este un lucru foarte plăcut, deosebit de plăcut pentru noi — oamenii din generația matură care am pregătit activ și am înfăptuit primul cincinal. Noi știm cum și-au bătut atunci joc de cincinal economiștii, ziariștii burghezi și alții, considerîndu-l drept o fantezie, spunînd că este un caraghioslic, că din aceasta nu va ieși nimic. Cum va putea Rusia, pasămi-te, țărănească, săracă, să înfăptuiască un plan cincinal și să rezolve sarcinile industrializării țării.

Noi le-am dat o lecție exemplară. Burghezia s-a convins că cuvintele partidului comunist, cuvintele poporului sovietic sînt una cu faptele și acum după publicarea proiectului planului celui de-al șaselea cincinal nu s-a mai găsit nici un smintit care să se poată consola cu ideea că planurile noastre ar fi irealizabile. Dimpotrivă, în lumea burgheză se aud voci îngrijorate în legătură cu dezvoltarea economică fără precedent a statului sovietic. Fără îndoială că Uniunea Sovietică va îndeplini cu succes și acest cincinal. Capitaliștii considerau poporul nostru înapoiat. În prezent însă, la noi sînt mai mulți ingineri și tehnicieni decît în oricare din țările capitaliste. Iar în al șaselea cincinal numărul lor va fi și mai mare. Și aceasta îi sperie pe imperialiști, îi sperie faptul că noi creăm cadre proprii".

Referindu-se la rezultatele valorificării de noi pămînturi, vorbitorul a arătat, de asemenea, unele lipsuri în ce privește alegerea terenurilor pentru valorificare și a indicat ca o perspectivă de viitor posibilitatea valorificării unor întinse și fertile suprafețe de terenuri din Krasnoiarsk, Birobidjan și alte regiuni ale Orientului Îndepărtat.

„Țara noastră — a spus în încheiere N. S. Hrușciov — a terminat cu succes îndeplinirea celui de al cincilea plan cincinal. Proiectul de Directive cu privire la cel de al șaselea plan cincinal însuflețește poporul nostru. La o măreață muncă constructivă și face pe dușmanii noștri să tremure.

În țara noastră, în focul Revoluției din Octombrie, a învins clasa muncitoare sub conducerea gloriosului nostru partid al comuniștilor, sub conducerea lui Lenin. Noi trăim și muncim pentru binele și fericirea poporului nostru.

Tineretul e viitorul nostru! Alături de părinții săi, împreună cu ei, el înfăptuiește lucruri care uimesc lumea. Tocmai în aceasta constă chezășia cea mai sigură că vom construi comunismul".

Participanții la conferință au adoptat în unanimitate un apel adresat tuturor comsomoliștilor și comsomolistelor, tuturor tinerilor și tinerelor care valorifică pămînturile virgine și înțelenite, în care îi cheamă să obțină noi succese în muncă, pentru binele patriei.

Înfățișînd lupta eroică pe care o desfășoară tinerii entuziaști, apelul îi cheamă să întîmpine Congresul al XX-lea al Partidului „prin pregătiri exemplare în vederea însămînțărilor de primăvară, prin noi succese în muncă, luptînd pentru întărirea continuă a puterii marii noastre patrii socialiste, pentru victoria comunismului".

Însemnări

Compozitorii satelor

Cu decenii în urmă, Nekrasov, în poemul „Cui i-e bine în Rusia", visa un cîntec liber și plin de bucurie, pe care îl va făuri un popor liber și fericit:

Noi vremuri, voi veți răsări
Insuflețind un cîntec nou
Cutează dar, fii iar erou,
Popor, și-n veci vei birui.

Visul lui Nekrasov s-a împlinit. Odată cu vremurile noi, cîntecele noi s-au revărsat în Țara Sovietelor ca un tumultuos torent de primăvară. Niciodată în istorie nu s-au creat și nu s-au cîntat mai multe cîntece ca în epoca în care s-a născut Patria Socialismului, ca în zilele noastre, cînd clasa muncitoare își vede realizat visul de a dărui tuturor oamenilor „pîine și trandafiri".

În Uniunea Sovietică, ca rezultat direct al măreței revoluții culturale și al înfloririi impetuoase a creației artistice, se petrece însă și un fenomen pe care Nekrasov nu l-a putut întrevedea. Marele Glinka a surprins cu înțelepciune o latură a acestui fenomen în devenire, dar căruia pe atunci nu i se puteau asigura condiții de dezvoltare: „Muzica — a spus atunci compozitorul — o creează poporul, nouă compozitorilor nu ne rămîne decît s-o aranjăm". Glinka avea în vedere, desigur, pe acei compozitori, care fiind interpreții, mesagerii inimii poporului, au misiunea de a prelucra marele tezaur de cîntece făurit de mase de-a lungul secolelor.

Totuși, nici Nekrasov, nici Glinka, creatori geniali, nu puteau bănui că va veni o vreme în care sute și sute de sate de pe pămîntul rusesc își vor avea compozitorul lor, „celebritatea" lor muzicală. Sute de urmași ai lui Mussorgski și Rimski-Korsakov apar zi de zi din sînul țărănimii colhoznice.

Fenomenul este mai mult decît impresionant. Cită distanță de la satele de „obidiți și umiliți" din sumbrele nuvele ale lui Dostoevski, de la acel cătun descris de Tolstoi, în care nici măcar „Sfînția sa părintele" nu știa să-și bucherisească molitfelnicul, pînă la satele de astăzi de pe întinsul pămîntului rusesc — cu palate de cultură, cu teatrele și cinematografele lor, cu artiștii și compozitorii proprii.

Apariția de numeroase talente muzicale din mijlocul satelor a devenit atît de masivă, încît nu de mult, pentru a ajuta și a oferi cadrul prielnic înfloririi lor, la Moscova a luat ființă un seminar al compozitorilor de la sate, organizat de Ministerul Culturii din R.S.F.S.R. și Uniunea Compozitorilor din U.R.S.S.

La acest seminar au fost chemați să se perfecționeze un prim lot de patruzeci de compozitori de la sate. Mulți din acești compozitori — cum scriu ziarele sovietice — cîntă „cum cîntă ciocîrlia". I-a apropiat de muzică natura, viața minunată a Țării Socialismului, i-a transformat în creatori muzicali însuși poporul. Dar pe lîngă darurile cu care sînt înzestrați, la seminar ei vor căpăta o calitate în plus. Ei vor învăța — cum ar spune Maiakovski — că „și cîntecul și versul sînt armă și stindard".

..În satul ei, Ekaterina Medianțeva a fost, poate, simplă mulgătoare, ori cultivatoare de cinepă, ori poate șefă de brigadă. Și desigur că și în aceste domenii ea va fi dovedit multă dragoste de muncă. Dar colhoznica nu s-a limitat numai la atît. În orele libere, a reușit să facă să i se ducă vestea și în alte regiuni și ei și corului de colhoznice pe care l-a organizat. Un cor, de altfel, cu un repertoriu model în ce privește stimularea forțelor artistice locale, căci pe lîngă creații cunoscute ale muzicii corale sovietice, execută compozițiile dirijoarei, cîntece iubite cum sînt „Cinepioara", „Meleag iubit", „Nu sînt nouri negri", „Ce lungi sînt zilele de primăvară", și ale altora.

Alături de Ekaterina Medianțeva, la seminar învață și alți compozitori de care e mîndră mișcarea muzicală de la sate. Pe Piotr Kosonojkin, de pildă, îl cunoaște orice iubitor de cîntece din Țara Sovietelor, deși fostul colhoznic se află abia la primele lui compoziții. Una dintre ele este atît de originală, atît de încîntătoare, încît a atras chiar și pe exigenții coriști din Ansamblul A. V. Alexandrov, care adeseori o execută la concertele lor. La fel de cunoscut este V. Penkov din Celeabinsk, sau V. Nikitin, autorul „Cîntecului Novgorodului".

Cu puțină vreme în urmă, unii dintre elevii seminarului, cot la cot cu toți colhoznicii, au luptat să mărească recoltele, să aplice cît mai larg metodele științifice în creșterea culturilor, în zootehnie. Și desigur, de multe ori pe cîmpuri și la arii, compozițiile lor au făcut să freamăte inimile consătenilor, le-au sporit resursele de entuziasm, de fericire. Astăzi, cu o strîgurință la fel de hotărîtă învață contrapunctul și legile armoniei, știința orchestrației și a polifoniei.

Compozitori de mare circulație, cunoscuți departe peste hotarele Țării Sovietelor, consideră ca o sarcină de onoare faptul că sînt chemați să țină lecții în fața confraților de la sate. Mișcătoare, pline de conștiința înaltei meniri a omului de artă, au fost cuvintele de salut rostite de A. Haciaturean la Casa Compozitorilor din Moscova, cu prilejul ședinței de încheiere a cursurilor primei serii de elevi ai seminarului.

Și foștii elevi, colhoznicii-compozitori, au știut să răspundă marii griji pe care le-o poartă statul. La concertul festiv, ei s-au prezentat cu peste patruzeci de compoziții noi. Multe din ele le-au fost de-a dreptul zmulse din mîini de diferiți muzicieni, conducători de orchestre și coruri din Capitala Uniunii Sovietice.

MIHAIL COSMA

Pentru bucuria sportivilor

Minunată e iarna rusească în împrejurimile lacului Ceremeneț (regiunea Leningrad)! Pinii seculari, de un verde închis, care înconjoară malurile lacului, sînt de o frumusețe de basm. În fața privirilor se deschid priveliști încîntătoare. Aceste locuri minunate au inspirat, cu mult înainte, pe cei mai vestiți pictori, scriitori și compozitori. Aici au trăit și creat pictori ca Șișkin, Kramskoi, Saviți. Compozitorul Rimski-Korsakov a compus pe malurile lacului Ceremeneț vestita sa operă „Albă ca zăpada", care cîntă neasemuita frumusețe a naturii ruse. Aici au trăit și creat Saltikov-Șcedrin și V. Șișkov.

Aici, în acest cadru pitoresc, s-a deschis o nouă bază sportivă. Din toate colțurile Uniunii Sovietice au sosit sute de schiori. În vederea primirii lor, a fost amenajat un hotel, s-a renovat clubul existent, au fost radioficate toate clădirile auxiliare.

Drumul indicat pentru marșul pe schi trece prin locurile unde s-au dat luptele de partizani. Instructorii evocă faptele eroice ale glorioasei partizane Antonina Petrova, Erou al Uniunii Sovietice, vorbesc despre prima lovitură dată armatei hitleriste de către unitățile Armatei Sovietice în anul 1944, în cursul căreia au fost eliberate orașul și raionul Luga, despre zdrobirea unităților fasciste la Leningrad și Novgorod.

Pentru deservirea sportivilor au fost amenajate pe traseu adăposturi speciale. Aici, sportivii se pot odihni, își pot prepara mîncare caldă. Adăposturile au fost aprovizionate cu schiuri de rezervă, dotate cu diferite jocuri distractive. Aici se primesc de asemenea în mod regulat, ziarele centrale și locale.

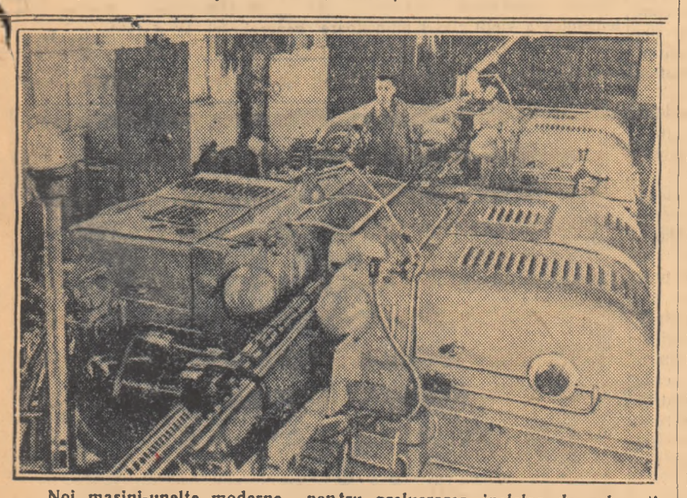

Noi mașini-unelte moderne pentru prelucrarea inelelor de rulmenți, instalate la uzina „Kaganovici" din Moscova și puse în funcțiune în preajma trecerii la realizarea celui de al șaselea plan cincinal

Hotel „Metropol"

I. MILEȚKI

— Treizeci și trei... Ba nu, mai sînt și din Pakistan. Înseamnă că-s treizeci și patru... Așa dar, la hotel locuiesc reprezentanți din treizeci și patru de țări.

Această discuție a avut loc în holul hotelului „Metropol" din Moscova. Domnea o animație caracteristică, se auzeau discuții în diferite limbi, exclamații, rîsete. Oameni îmbrăcați în uniforme cu galoane aurii, duceau mereu geamantane acoperite de multe etichete pestrițe care vădeau drumul parcurs de posesorii acestor geamantane.

— Și toți sînt turiști? — am întrebat, continuînd discuția noastră.

— În mare majoritate. L-am inclus și pe mister King.

— Dar cine este acest mister King?

— E reprezentantul celei mai vechi firme engleze „Thomas Cook și fiul", care se ocupă de schimbul de turiști. El a venit pentru a stabili planul pe anul 1956. Firma lor acordă interes deosebit țării noastre.

— Oare numai această firmă?

— O, nu! Ieri au mai sosit reprezentanți ai organizațiilor turistice din Republica Democrată Germană, din Republica Populară Romînă...

— Au sosit finlandezii! — anunță, deodată, cineva.

Forfota din hol devine și mai mare.

Nici n-au ajuns bine turiștii finlandezi în camerele lor, cînd aceeași voce anunță din nou:

— Turiști din Franța!

Aceștia au mai fost la hotelul „Metropol", și sînt întîmpinați ca niște cunoștințe vechi.

— Ei, v-a plăcut orașul Erevan?

Printre turiștii veniți din Franța, mulți sînt armeni. Scopul călătoriei lor a fost de a vizita capitala Armeniei, orașul Erevan.

— E un oraș minunat! — răspunde Agop Papazian. Am să mai vin odată la Erevan, cu toată familia.

Peste puțin timp, holul se umple iar de oameni: au sosit turiști dintr-o altă țară. Din care anume?

...În biroul de dispeceri al asociației unionale „Inturist", se centralizează toate situațiile cu privire la activitatea turistică atît a celor veniți în U.R.S.S., cît și a turiștilor sovietici care pleacă în alte țări. Aici sosesc telegrame din Varșovia și Paris, se primesc telefoane din Helsinki și Londra.

Chiar în acest moment, sună telefonul. Cheamă Berlinul.

— Da, da, la telefon „Inturist"! Notez. Ciți? Cincizeci de persoane? Înțeleg. Au plecat astăzi cu trenul? Bine. Va să zică, două familii. Am notat... Opt femei... Bine.. Totul va fi în ordine.

La un birou vecin, are loc următoarea convorbire telefonică:

— Alo, hotelul „Metropol"? Peste o oră sosesc turiștii romîni. Ați aranjat totul? Da, am trimis să-i întîmpine. Aveți grijă, astăzi vor sosi 27 de persoane. S-a înțeles?

Reprezentanți ai asociației „Inturist", care fac de serviciu în permanență la aerodromul din Vnukovo, comunică:

— Au sosit din Kiev arhitecții cehoslovaci. Cu dînșii mai vine și un translator. Ei pleacă spre hotelul „Național".

Cei douăzeci de arhitecți din Cehoslovacia au vizitat orașele Leningrad și Kiev, unde s-au interesat de construcțiile de locuințe și au vizitat monumentele arhitectonice. Acum, vor vizita șantierele de construcții din Moscova, clădirile înalte și locurile istorice.

Călătoria cu avionul nu i-a obosit de loc, și sînt gata să înceapă din nou „munca". S-au simțit admirabil în timpul zborului. Atît de bine, încît și-au făcut reciproc caricaturile. Înainte de a porni din nou la drum, arhitectul Gustav Stadtruzcher din orașul Zvolen face, în numele colegilor săi, o comandă specială:

— La prînz dorim o ciorbă rusească. Cu borșul ucrainean am făcut deja cunoștință și i-am apreciat calitățile.

La ieșirea din hotel, oaspeții cehoslovaci s-au întîlnit cu turiștii americani. Aceștia au vizitat orașul Leningrad. Acolo au picat, cum s-ar zice, „la tanc". Tocmai se prezenta la Teatrul academic de operă și balet spectacolul: „Cele șapte frumoase", la care li s-a propus să asiste.

— Dar cum noi eram 8, iar pe scenă numai „șapte frumoase", am hotărît ca cel mai bătrîn dintre noi să rămînă la hotel. Cel vizat, respectiv mister Wolverson, a respins categoric această propunere — povestește, rîzînd, unul dintre turiștii americani.

Americanii s-au plimbat prin oraș, au vizitat magazinele. La casa de comerț din Leningrad le-au plăcut în mod deosebit păpușile de lemn „matrioșki".

— Cît costă o garnitură de cinci păpuși?

— Douăsprezece ruble, — a răspuns vînzătoarea.

— Dar care este prețul unei garnituri mai mici?

— Această garnitură, compusă din numai 3 păpuși, costă 4 ruble și 50 de copeici.

— Atunci dați-mi, vă rog, două garnituri de cîte 3 păpuși. În felul acesta, voi avea 6 păpuși, cu numai 9 ruble.

Ceilalți turiști au rîs mult timp de „afacerea rentabilă" făcută de colegul lor.

Între timp, la biroul dispecerilor continuă să sosească mereu noi comunicări despre activitatea turistică.

Din Brest:

— Au trecut turiștii polonezi, 30 de persoane...

De la stația Csop:

— S-au întors din Cehoslovacia turiștii din Kiev...

Din Odesa:

— Am întîmpinat grupul de turiști olandezi...

Din Minsk:

— Un grup de turiști se pregătește să plece în Iugoslavia.

Din Leningrad:

— Au plecat norvegienii...

Nu de mult, a venit cu grupul de turiști din Norvegia funcționarul Frederich Bergström. Sosind la Moscova, el și-a manifestat dorința să viziteze orașul Taşkent.

— Am un prieten acolo.

Dorința lui a fost „discutată" și de ceilalți norvegieni. Cu majoritate de voturi, s-a luat hotărîrea de a se vizita orașul Stalinabad. Această propunere îi convenea lui Frederich Bergström, deoarece drumul spre Stalinabad trece prin Taşkent.

Îl va găsi oare pe prietenul său? Norvegianul știa numai că-l cheamă Ibrahimov și că pînă la război a locuit la Taşkent. În anii războiului, soarta i-a adus pe amîndoi în lagărul de concentrare fascist de la Saksenhausen, din Germania. Acolo s-au împrietenit. Împreună au luptat împotriva paznicilor hitleriști, au dus activitate conspirativă, au organizat evadarea deținuților. Cînd a sosit mult așteptata eliberare și Ibrahimov se pregătea să se întoarcă în patrie, ei și-au jurat unul altuia că vor lupta toată viața pentru pace, pentru prietenia dintre popoarele norvegian și sovietic.

La Taşkent, Ibrahimov a fost găsit, deși n-a fost de loc ușor, deoarece numele de Ibrahimov este unul dintre cele mai răspîndite în Uzbekistan. Întîlnirea a fost emoționantă. Prietenii s-au îmbrățișat și s-au sărutat. Ibrahimov l-a invitat apoi pe prietenul său norvegian, împreună cu cei ce-l însoțeau, la el acasă, la masă. Multe flori împodobeau masa.

Cîte probleme rezolvă biroul de deservire al hotelului! Procură bilete pentru teatru, pentru vizita la Kremlin, găsește rudele și cunoștințele căutate, aranjează întrevederi comerciale, întîlniri cu artiști, compozitori, inovatori în producție. Un turist din Iran vrea să viziteze o moschee, iar soția unui comerciant din Elveția vrea să cumpere o icoană. Un suedez, deși turist, vrea să i se indice cu cine ar putea duce tratative pentru a cumpăra petrol sovietic, iar un finlandez se interesează dacă mai există băile din Sandunovsk.

O singură dorință n-a putut fi satisfăcută de colaboratorii biroului, cu toată bunăvoința lor. O turistă cu pașaport englez dar cu nume rusesc a rugat să i se arate „fosta ei moșie din împrejurimile Moscovei". Șoferul a colindat peste două sute de kilometri, dar pasagera n-a putut pînă la urmă să-și recunoască „moșia".

— Iată, șoseaua asta n-a fost în trecut, dar mi se pare că drumul pornea de la tufișul acela, mai în spre stînga — îi spunea ea șoferului. — Iată, iată — a exclamat bucuroasă, zărind în depărtare o casă mare, acoperită cu olane.

— Aceasta este clădirea S.M.T.-ului, care a fost construită anul trecut — îi răspunse, zîmbind șăgalnic, șoferul.

— Ah, doamne, cum s-au mai schimbat toate!...

Pe toți pe care îi întîlnea, îi întreba de „moșia ei", dar fără nici un rezultat. Un bătrîn care păștea niște vaci, își aduse aminte că de mult se afla chiar pe drumul acela un conac, dar al cui era, nu mai știe. Drumul indicat de moș duce acum spre o casă de odihnă. Nu o casă, ci un adevărat palat. Un parc umbros și bine amenajat îl înconjoară, iar pe straturile aranjate artistic, cresc tot felul de flori.

— Nu, nu e ceea ce caut...

„Englezoaica" s-a oprit, a suspinat și s-a întors la hotel. Pe drum tot murmura:

— Ah, doamne, cum s-au mai schimbat toate!

...Era aproape de miezul nopții cînd am pornit cu cîțiva funcționari ai hotelului să așteptăm trenul care sosea de la Pekin.

Reprezentantul „Inturistului", Vladimir Alimov, un tînăr care a absolvit Institutul de comerț exterior, trebuia să întîmpine un profesor chinez.

...Se anunță, în limbile rusă și chineză, sosirea expresului.

Pe fața profesorului Di Cen-huai înflorește un zîmbet blajin atunci cînd Alimov se recomandă. Ei încep îndată să converseze în limba chineză. Di Cen-huai, profesor la universitatea din Pekin, va rămîne cîteva zile la Moscova, urmîndu-și apoi drumul la Praga. El va ține la universitatea din Praga referate asupra istoriei literaturii chineze.

Și acum, la hotel — la odihnă. În zori vor începe iar să vină și să plece turiști, fie în grup, fie individual. Ei vor să cunoască mai bine alte popoare, pentru a trăi în pace și prietenie..

Să le dorim dar, drum bun!

LITERATURĂ-ARTĂ-ŞTIINŢĂ

Lev Tolstoi, călător în Romînia

La mijlocul veacului trecut, în atmosfera de încordare politică ce apăsa Europa în urma refuzului sultanului turcesc de a accepta protectoratul Rusiei asupra creştinilor ortodocşi, armatele ruse au intrat în Moldova şi în Ţara Romînească. Războiul Crimeei începu cîteva luni după aceea, la 4 octombrie 1853.

În ţările romîneşti se desfăşura pe atunci lupta pentru unire. Era la puţină vreme după ce revoluţia din 1848 fusese înfrîntă, prin trădarea ei de către burghezie, şi cînd mulţi dintre intelectualii revoluţionari romîni se aflau prin străinătate, unde îşi continuau lupta pentru unire, susţinută de păturile largi ale poporului, în ţară.

În aceste împrejurări, la 12 martie 1854 soseşte în Bucureşti un tînăr ofiţer rus, în vîrstă de 26 de ani. Cu un an înainte, tînărul ofiţer îşi dăduse demisia, vrînd să părăsească armata. Dar declararea războiului i-a împiedicat planurile şi demisia nu i-a fost primită. Ofiţerul fu trimis la contele M. D. Gorceakov, comandantul armatei dunărene aduse de ţar în urma conflictelor cu sultanul turcesc.

Acest tînăr ofiţer, al cărui nume era Lev Nikolaevici Tolstoi, a fost, probabil, necăjit de neacceptarea cererii sale de demisie, tot aşa şi de drumul deosebit de greu pe care a trebuit să-l străbată de la Sculeni (punctul de la hotarul Moldovei pe unde a intrat în ţara noastră) pînă la Bucureşti. De la Sculeni la Bucureşti, a călătorit în căruţă, prin noroaie adînci, pe drumuri desfundate. Jurnalul său, ţinut cu exigentă regularitate, nu înregistrează nimic din zilele acestei călătorii pînă la Bucureşti. De altfel, hurducat şi bătut de vîntul amăgitor al primăverii, călătorul a ajuns la Bucureşti aproape bolnav.

Odată sosit la Bucureşti, starea lui sufletească se schimbă cu totul. Tînărul ofiţer începe să se simtă bine în oraşul acesta pe care uneori, mai tîrziu, îl cutreeră cu plăcere. Aşa arată în toate scrisorile trimise rudelor ori prietenilor, de-aici, de pe meleagurile noastre.

Lev Tolstoi avea o mătuşă, T. A. Ergolskaia, căreia îi scria regulat de oriunde s-ar fi găsit. Dacă nu i-a scris din prima zi a sosirii la Bucureşti, ci abia a doua zi, vina o pune, între altele, în seama frumuseţii Bucureştiului, care l-a absorbit de cum a pus piciorul pe teritoriul lui. „Iartă-mă, dragă mătuşică — se scuză Tolstoi în scrisoarea către Ergolskaia din 13 martie 1854; — îţi scriu puţin; capul meu nu e încă la locul lui. Oraşul acesta mare, frumos, toate prezentările astea la şefi, opera italiană, teatrul francez, cei doi tineri Gorceakovi, nişte băieţi minunaţi... într-un cuvînt, n-am stat nici două ceasuri acasă şi nu m-am gîndit la îndatoririle mele".

Oraşul se vede că l-a reconfortat, după drumul foarte anevoios şi obositor. Tolstoi a stat în ţara noastră, fireşte, nu numai în Bucureşti. Sosit la 12 martie 1854, a părăsit ţara la 3 septembrie, în acelaşi an. A fost şi la Iaşi şi la Olteniţa, şi la Buzău, şi la Bîrlad, Rîmnic, Focşani, Tecuci, Vaslui, ca şi în multe sate pe care nu le mai aminteşte deloc în jurnal. Bucureştiul însă i-a plăcut cel mai mult. Lucrul acesta îl confirmă nu numai propriile mărturisiri ale lui Tolstoi, făcute în jurnal sau în scrisori, dar şi natura activităţii sale din timpul liber. Lev Tolstoi a găsit cadrul de aci prielnic pentru munca sa literară şi e plăcut să ştim că „Adolescenţa" (partea a doua din trilogia sa autobiografică) a fost transcrisă şi redactată definitiv, pentru tipar, la Bucureşti, de unde autorul a şi expediat-o la 27 aprilie 1854, poetului Nekrasov, la Petersburg, la redacţia revistei „Sovremennik". Tot la Bucureşti a fost scrisă în întregime şi nuvela „Însemnările unui artilerist", al cărei titlu definitiv a devenit „Tăierea pădurii".

I. N. Kramskoi: „Portretul lui Lev Nikolaevici Tolstoi"

În timpul cît s-a aflat la noi, Tolstoi a început — după propria-i mărturisire, întîiaşi dată — să scrie şi versuri, care din nefericire nu s-au păstrat. A scris şi o parte din povestirea „Idanov", care a rămas însă neterminată. Tot aici a meditat la unele proiecte de viitor şi nu este exclus ca scenele de luptă de lîngă Silistra, relatate dramatic în unele scrisori, să fi constituit nucleele unora din scenele de luptă descrise mult mai tîrziu, cu atîta măiestrie, în romanul „Război şi pace".

Ori de cîte ori îi scrie mătuşii Ergolskaia, nu uită să noteze o frază şi despre oraşul ce-i este gazdă, şi unde se întoarce cu plăcere după scurtele misiuni militare în alte localităţi. Aşa, de pilda, la 24 mai scrie: „...mă plimb liniştit prin Bucureşti, mă ocup de muzică şi mănînc îngheţată" Iar la 4 iulie, de curînd întors din tabăra militară de lîngă Silistra, îi declară aceleiaşi mătuşi: „Aşa cum mi se pare că ţi-am scris în ultima scrisoare, mă aflu în clipa de faţă la Bucureşti, unde duc o viaţă liniştită şi plăcută".

Dar interesul i-a fost atras şi de alte oraşe romîneşti. Într-o scrisoare trimisă fratelui său, Dmitri Nikolaevici, la 17 martie 1854, Lev Tolstoi scria: „Tîmpurile de aici sînt cu mult mai interesante decît bănuisem. La ţară e satisfăcătoare, dar în oraşe e civilizaţie, fie şi măcar de suprafaţă, aşa cum mi-am închipuit-o la Paris sau la Viena".

Aflîndu-se în ţara noastră şi dispunînd de timp suficient pentru îndeletnicirile preferate, scriitorul şi-a folosit răgazul şi pentru lectură. Jurnalul său comunică amănunţit toţi autorii citiţi în această perioadă.

Lev Tolstoi era atunci la vîrsta cînd un scriitor, în plin proces de formare, se informează cu nesaţ despre cele mai diferite ramuri de activitate omenească, idei şi probleme. Lecturile sale din timpul de care ne ocupăm includ operele clasicilor ruşi — Puşkin, Lermontov, ca şi ale clasicilor apuseni — Goethe, Schiller, La Fontaine, George Sand, Dickens, H. Beecher Stowe, cărţi vechi, ca, de pildă, Coranul, ca şi noutăţile literare ale vremii.

Cînd nu citeşte sau nu scrie, şi nici nu se află în societatea ofiţerilor din unitatea sa, îşi petrece ceasurile de răgaz în plimbări îndelungi. Despre unele din aceste plimbări aflăm din jurnal. Aşa, bunăoară, la 13 iulie se duce la Herăstrău. La 19 iulie face o plimbare la Moara Domnească. Altădată se duce călare la Rîmnic, sau pescuieşte într-o apă din Moldova.

În lunile petrecute în ţările romîne, Lev Tolstoi s-a apropiat sufleteşte de un medic romîn — medicul care-l îngrijea cu prilejul destul de deselor sale îmbolnăviri (i s-a făcut şi o operaţie) — şi pe care-l aminteşte adesea în jurnal şi în unele scrisori. Numele medicului nu-l cunoaştem, căci scriitorul nu-l aminteşte niciodată. Aceasta pentru că, probabil, medicul îi era o persoană aşa de familiară încît numele nu mai trebuia încredinţat hîrtiei: era suficientă memoria. Medicul acesta i-a vorbit, fără îndoială, mult despre poporul romîn şi va fi fost desigur un om cu sentimente cinstit patriotice (poate chiar unul din revoluţionarii de la 1848), căci iată ce notează Lev Tolstoi, în jurnalul său, la 11 iulie 1854:

„După conversaţia mea cu medicul, am renunţat la opinia stupidă şi nedreaptă pe care am avut-o despre valahi, opinie care... mi-a fost sădită de nătîngii cu care am avut de-a face pînă acum. Soarta acestui popor este alcătuită din farmec şi tristeţe".

După 41 de ani, scriitorul îşi aminteşte încă de acest medic romîn despre care nota la 5 aprilie 1905 că „îl îndrăgise mult".

De alţi romîni nu pomeneşte, decît o singură dată, în jurnal, de un Filipescu (nu se poate stabili care anume, căci însemnarea e confuză din acest punct de vedere).

Sentimentele de afecţiune ale lui Lev Tolstoi pentru romîni şi pentru ţinuturile romîneşti n-au fost de o clipă. După o jumătate de veac, la 6 iunie 1905, scriitorul făcea o însemnare, rememorînd împrejurările în care călătorise în această ţară.

„Despre Bucureşti, Iaşi, mi-a rămas o amintire poetică. La Iaşi e un corso elegant, sînt salcîmi albi. După viaţa de tabără, după noroi, a fost foarte plăcut".

Iar într-o însemnare din 13 aprilie 1907, scrie despre romîni: „Poporul de-acolo seamănă cu cel rus, cu bunul popor rus".

Astăzi, în biblioteca din casa-muzeu de la Iasnaia Poleana se află un exemplar dintr-o ediţie germană a operelor lui Schiller, tipărită la 1840. Lev Tolstoi a primit cartea în dar de la prietenul său, medicul romîn din Bucureşti, în clipa cînd părăsea ţara noastră.

Este una din relicvele fără număr ale vechii prietenii dintre cele două popoare, pe care amintirea noastră le păstrează cu dragoste.

În ceea ce priveşte călătoria de o jumătate de an a lui Lev Tolstoi în Romînia, datele pe care le-am comunicat sînt deocamdată singurele pe care le cunoaştem. Ele vor fi fiind mai multe, şi nădăjduim că cercetările noi ce se fac în deosebit de bogata arhivă tolstoiană vor da în vileag documente noi.

VICTOR KERNBACH

NIKOLAI DORIZO

Stihuri despre copilărie

Nu pleacă nici un tren în depărtarea
Copilăriei. Spre al ei meleag,
Un singur mijloc de transport —
visarea —
Il poate duce, noaptea, pe pribeag...

Oraşul meu aş vrea ca încă-odată
Să-mi iasă-n cale, ca o zi măcar
Să mă întorc în casa minunată-a
Copilăriei, să-i fiu oaspe iar.

Să intru iar în curtea răcoroasă,
Pe cărăruie, să mă uit apoi
La cărămida-i proaspătă, lucioasă
Asemeni unui morcov, după ploi.

Să bat, înflorat cum e şcolarul,
La uşa vremii pline de minuni
Şi să aud cum strigă cărbunarul:
— „Ia la cărbuni, cărbuni,
ia la cărbuni!..."

...Şi iată-mă-n oraşul meu. E oare
Un alt oraş? Il recunosc cu greu.
Mă plimb acum într-o grădină, care
N-a fost nicicînd aici, pe timpul meu.

Umblînd pe-ale copilăriei urme,
Tot caut cărămida din trecut.
Vreau să mă-ntorc în depărtata lume,
Dar n-am destule semne, s-au pierdut.

Pe orişiunde trec în drumeţie,
Oraşul mă-mpresoară cu clădiri.
Se reazămă, puternic, în tărie
Cu-oţelu-i prins în mîndre împletiri.

Îmi suflă-n faţă, peste tot, răcoarea
Coloanelor de marmoră. Maj 'nalt
E-oraşul meu — şi i-a sporit vigoarea.
I-s îmbrăcate străzile-n asfalt.

Era cu totul altfel înainte:
Căsuţe scunde cu un singur cat.
Tramvaiul cu troleu sculptat —
ţiu minte —
Trecea pe uliţi strîmbe, ca-ntr-un sat.

Şi totuşi, era parcă lumea toată.
Cînd alergam cu ţîncii prin oraş,
Părea că-ntregul glob ni se arată —
Iubit, necunoscut şi uriaş.

Tovarăş al copilăriei mele,
Am străbătut cu tine un lung drum.
Oraşele, ce repede cresc ele!
Dar omul creşte şi mai iute-acum!

În romîneşte de
PETRE SOLOMON

Tînăra generaţie a scriitorilor sovietici

AL. SIMION

S-a încheiat nu de mult consfătuirea tinerilor scriitori sovietici. S-au ridicat şi s-au discutat la consfătuire cu pasiune, cu îndrăzneală, competenţă, probleme arzătoare pentru întreaga literatură sovietică. V. Ajaev a remarcat, dealtfel, în raportul său că problemele literaturii tinerilor scriitori nu se deosebesc în fond de problemele literaturii sovietice în genere. Ele apar însă în scrisul celor care sînt la primii paşi în artă, cu mai multă stringenţă, mai ascuţit, mai colţuros, lipsite fiind de netezimea, de sveltoţea contururilor pe care o dă în crearea imaginii o „practică scriitoricească îndelungată. Au participat la consfătuire tineri din regiunile cele mai îndepărtate ale ţării, reprezentînd literatura tuturor popoarelor sovietice. Lucrările consfătuirii au fost conduse de scriitori maturi, oameni cu o bogată experienţă literară. Seminariile de creaţie au avut, în mijlocul lor, prozatori, poeţi, dramaturgi de mare prestigiu. Şi-au spus cuvîntul asupra lucrărilor prezentate de membrii seminariilor N. Tihonov, C. Paustovski, B. Polevoi, V. Ovecikin. De la tribuna consfătuirii s-a adresat tinerilor scriitori sovietici Mihail Şolohov. În scurta sa cuvîntare, M. Şolohov s-a oprit îndeosebi asupra însemnătăţii contactului viu şi permanent cu viaţa, izvorul şi verificatorul suprem al artei. Ideea aceasta a fost nu odată în centrul atenţiei participanţilor la consfătuire. Într-un articol de fond închinat tinerilor scriitori, „Pravda" a atras luarea aminte asupra pericolului profesionalizării scriitoricişti prea rapide, a ruperii tînărului scriitor de realitatea palpitantă şi variată din jur, a închistării sale, după primul succes, în mediul exclusiv literar. Opinii în acelaşi sens a exprimat la timpul său Gorki şi, după Gorki, întemeindu-se pe propria lor experienţă artistică, cei mai marcanţi reprezentanţi ai literaturii sovietice. Legătura cu viaţa, pentru care au militat şi militează marii maeştri ai artei realiste, nu e o lozincă abstractă, ci însăşi condiţia indispensabilă a existenţei artei. Ea nu dă artei (în formula simplificatorilor) doar conţinut, ci îi dă artei formă, determină sub pana artistului unitatea dialectică dintre aceste două elemente fundamentale ale actului creaţiei.

Rapoartele şi luările de cuvînt la consfătuire au relevat tendinţele principale manifestate în literatura tinerilor scriitori. Cele mai bune lucrări ale ultimilor ani, printre care povestirile lui L. Obuhova şi Vasili Zemleak, se caracterizează prin tonalitatea lor romantică, prin suflul de prospeţime tinerească ce le străbate. Principialitatea partinică a eroilor, puritatea lor de cristal, e autentică, e omenească, şi tocmai de aceea profund tulburătoare.

Rigiditatea şi uscăciunea soluţiilor schematice şi fad romantice sînt respinse de tinerele talente încălzite la flacăra realităţii, a partinităţii autentice. Sînt interesante şi semnificative în această privinţă cîteva observaţii polemice făcute pe marginea eroului pozitiv de Ovecikin, autorul cunoscutelor „Însemnări dintr-un raion". Apărînd povestirea lui L. Obuhova împotriva criticii lui D. Dementiev, el a remarcat: „Dacă autorul se referă cu admiraţie la eroii săi, pentru că aceştia sînt oameni buni, el nu trebuie să fie învinuit de poleire". Observaţii asemănătoare cu caracter mai general conţine şi raportul lui V. Ajaev. Teoria lipsei de conflict, prezentarea simplistă, unilaterală, idilică a vieţii a făcut pe vremuri mult rău literaturii sovietice. În momentul de faţă se poate însă spune că aceste lipsuri vizează cel mai puţin în primul rînd tocmai literatura tinerilor scriitori. Combătînd schema idilismului, ei cad nu o dată în cealaltă extremă, introducînd în imaginea personajului pozitiv lipsuri şi slăbiciuni ad-hoc, cu scopul de a le echilibra şi a ocoli astfel unilateralitatea zugrăvirii. O asemenea imagine nu e însă mai puţin artificială şi mai puţin neartistică. Spiritul creator se pierde în procesul oricărei încercări de combinare livrescă şi mecanică a unor trăsături pozitive cu altele negative. Schema imaginii negativiste nu are mai multă valabilitate decît schema imaginii idilice. Şi una şi alta se găsesc în raport diametral opus cu arta, sînt străine artei veritabile.

Îndrăzneala autentică e departe de teribilism, de abordarea unor conflicte exterior acute şi pasionante. Îndrăzneala creatoare e piatra de încercare a artistului. Fără spirit de investigaţie, neastîmpăr, curaj în explorarea de ţinuturi noi, visuri privind originale descoperiri artistice, scriitorul riscă să bată pasul pe loc în mediocritate. Fără orizont politic larg, fără cunoaşterea şi înţelegerea vieţii, fără sezisarea elementelor ei specifice, curajul şi visurile se vor consuma însă pe fapte insuficient de reprezentative pentru viaţa luată în ansamblul ei. Cu ani în urmă, a fost condamnată tendinţa de zugrăvire a activităţii obşteşti a omului sovietic în afara preocupărilor lui profund intime, personale. Universul vast spiritual al omului sovietic, cu manifestările lui atît de diverse, a devenit acum obiect de reală cercetare, izvor de inspiraţie pentru majoritatea tinerilor scriitori. Problemele moralei comuniste, a'e atitudinii în dragoste, ale comportării faţă de prieteni, faţă de marile probleme sociale ale vremii au intrat puternic în sfera atenţiei noilor generaţii scriitoriceşti. Se observă însă şi în acest domeniu la unii tineri o oarecare alunecare spre extrema opusă, înspre înfăţişarea şi discutarea unor momente cu caracter exclusiv, strict personal. Fenomenul acesta poate fi observat atît în domeniul prozei, al poeziei, cît şi în dramă. (Autorul raportului privind dramaturgia tinerilor scriitori a combătut atmosfera „de cameră" prezentă în multe piese) În acelaşi sens a făcut aprecieri şi criticul A. Makarov. Lirica de dragoste n-are cum să epuizeze conţinutul bogat sufletesc al vieţii oamenilor sovietici. E necesară lărgirea tematicii, mai multă atenţie liricii cetăţeneşti, politice. Tinerii poeţi, a remarcat A. Makarov, se năpustesc adesea cu dreaptă mînie, cu pasiune asupra a tot ceea ce e perimat, vechi, dăunător în viaţa noastră socială, ei biciuiesc pătimaş rămăşiţele mentalităţii burgheze. Versurile acestea transmit nu o dată impresia că eroul liric luptă în singurătate, asaltat fiind de stihia slăbiciunilor şi păcatelor pe care le condamnă.

Consfătuirea a îndreptat atenţia tinerilor scriitori înspre problemele majore, fundamentale ale societăţii sovietice. Tema muncii, a clasei muncitoare sovietice, a eforturilor creatoare ale întregului popor sovietic pe drumul societăţii comuniste, trebuie să-şi găsească în trăsăturile lor cele mai esenţiale reflectarea în literatura noii generaţii de scriitori

Ce anume a împiedicat în ultima vreme zugrăvirea insistentă şi temeinică a vieţii clasei muncitoare în literatură? După părerea lui V. Ajaev, raportorul principal al consfătuirii, au existat şi oarecare greutăţi cu caracter obiectiv, legate de complexitatea şi relativa noutate a materialului. Un rol negativ au jucat însă în această privinţă diversele opinii care au circulat în mediul literar, referitoare la imposibilitatea surprinderii laturilor cu adevărat reprezentative ale societăţii sovietice pe baza materialului oferit de tematica muncitorească. Asemenea opinii, după cum era şi firesc, nu au putut prinde rădăcini, ele fiind respinse de către colectivitatea artistică sovietică.

Nu trebuie trecut totuşi cu vederea faptul că destul de multe cărţi inspirate din viaţa clasei muncitoare au fost aspru primite de către critica literară şi condamnate pentru abuz tehnicist. Maniera tehnicistă în literatură, căreia i-au dat obolul nu puţini tineri scriitori, trebuie fără îndoială combătută. În spatele descrierilor amănunţite ale mecanismelor, ale proceselor de funcţionare a maşinilor, se pierdeau oamenii cu viaţa lor interesantă şi multilaterală. Şi, cu toate acestea, nu au fost rare cazurile cînd lucrări conţinînd elemente deosebit de valoroase au fost în genere respinse prin aplicarea etichetei de „roman tehnicist" sau „roman de producţie".

Problemelor măiestriei li s-a acordat o mare importanţă în lucrările consfătuirii. S-a discutat mult despre însemnătatea limbajului precis, riguros, în literatură, despre bogăţia vocabularului, despre sveltoţea frazei. S-a vorbit cu referiri concrete la lucrările prezentate de tinerii scriitori în seminarii, despre compoziţie.

S-a subliniat faptul că măiestria nu se reduce la o chestiune de tehnică scriitoricească. Conţinutul noţiunii de măiestrie este mult mai larg decît al noţiunii de pură pricepere tehnică. Măiestria se referă şi la capacitatea de a observa, de a sezisa, de a alege din masa brută a materialului de viaţă elementele cele mai caracteristice, mai esenţiale. Sub acest aspect, măiestria este strîns legată de concepţia despre lume a artistului. Înţelegerea clară a tendinţelor obiective de dezvoltare ale societăţii constituie astfel condiţia înfloririi, a maturizării şi desăvîrşirii măiestriei, a talentului. O asemenea înţelegere clară o poate da partinitatea consecventă, însuşirea profund creatoare a învăţăturii marxist-leniniste. Lucrările consfătuirii tinerilor scriitori au afirmat încă odată principialitatea ideologică, partinică, în surprinderea artistică a realităţii drept trăsătură de temelie a literaturii realismului socialist. Nici o concesie spiritului apolitic, concepţiilor artistice antirealiste nu e posibilă şi nu va fi făcută în sfera acestor probleme fundamentale ale artei şi literaturii sovietice.

Relevîndu-se succesele remarcabile ale tinerilor critici literari, ei au fost îndrumaţi de la tribuna consfătuirii să interpreteze cu obiectivitate, pasionat, cald, opera literară. S-au făcut observaţii constructive în legătură cu abstractizarea inutilă prezentă în diverse articole, cu tendinţa circumscrierii analizei în sfera exclusivă a detaliilor de tehnică artistică.

Merită subliniat faptul că la consfătuire au participat şi tineri scenarişti.

Scenariului cinematografic I-au fost consacrate discuţii ample şi serioase. Lucrările consfătuirii au trecut în revistă realele succese şi sarcinile mari care urmează să fie rezolvate în viitor de către tinerii scriitori sovietici. Ele sînt astfel în măsură să contribuie din plin la elucidarea multor probleme privind dezvoltarea literaturii tinerilor scriitori din ţara noastră.

Consfătuirea a chemat tinerele talente înspre dezbaterea curajoasă, convingătoare, artistică a marilor probleme şi teme ale contemporaneităţii. Ea s-a desfăşurat în sensul cuprins în cunoscutele cuvinte ale lui A. M. Gorki:

„...să dăm sinteze ...Sînt necesare generalizări, largi tablouri mari"!

---

130 de ani de la naşterea lui Saltîkov-Şcedrin

Marele satiric rus

I. VOSTRIŞEV

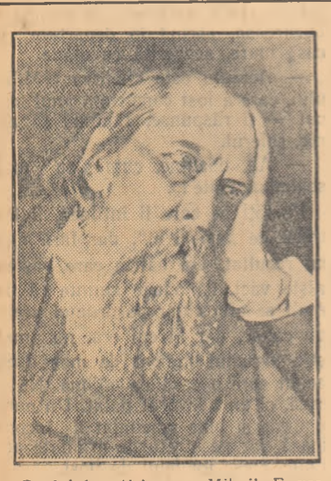

Genialul satiric rus Mihail Evgrafovici Saltîkov-Şcedrin aparţine strălucitei pleiade a marilor democraţi-revoluţionari ruşi. Luptător neîmpăcat împotriva iobăgiei şi a absolutismului ţarist, acuzator pătimaş al capitalismului hrăpăreţ, el şi-a dăruit toată puterea inteligenţei sale, întreaga sa energie creatoare luptei împotriva asupritorilor şi exploatatorilor.

Saltîkov-Şcedrin s-a născut la 27 ianuarie 1826, în regiunea Tver. După terminarea liceului a fost funcţionar la cancelaria Ministerului de Război. Concepţia filozofică a lui Şcedrin s-a format de timpuriu sub influenţa ideilor înaintate din acel timp. Un rol hotărîtor în dezvoltarea ideologică a satiricului l-a avut Belinski.

În 1847 apare prima povestire a lui Saltîkov, „Contradicţii", care exprimă limpede protestul tînărului scriitor împotriva nedreptăţilor sociale. În 1848 apare de asemeni nuvela „O afacere încurcată", în care autorul îşi exprimă părerea că transformările sociale pot fi obţinute numai pe cale revoluţionară, prin lupta activă a maselor populare. Guvernul ţarist nu a rămas indiferent la aceste povestiri timpurii ale lui Saltîkov. Scriitorul a fost arestat şi surghiunit la Viatka. Saltîkov a stat în surghiun vreo 8 ani. Întorcîndu-se, în 1856, la Petersburg, Saltîkov îşi reia activitatea literară şi publică vestitele sale „Schiţe din provincie", în care demască fără cruţare iobăgia şi birocraţia ţaristă.

Această operă zugrăveşte o întreagă galerie de oameni hrăpăreţi în haine de funcţionari superiori, care se poartă după bunul lor plac cu masele de truditori. În aceste schiţe scriitorul se ridică pînă la condamnarea întregului sistem al Rusiei dinainte de reformă.

La începutul anului 1860, Şcedrin devine colaborator permanent al celei mai revoluţionare reviste din acea vreme, „Sovremennik" (Contemporanul), a cărei linie politică era condusă de Dobroliubov şi Cernişevski. Creaţia lui Şcedrin atinge maturitatea artistică în perioada dintre 1860-1880. Erau anii puternicei ascuţiri a contradicţiilor de clasă în Rusia. Desfiinţarea iobăgiei, după cum se ştie, nu adusese poporului o uşurare. Moşierii continuau să asuprească cu cruzime pe ţărani. Totodată, în Rusia se desfăşura un puternic proces de dezvoltare a capitalismului industrial. În sînul maselor populare creştea nemulţumirea faţă de orînduirea ţaristă, năzuinţa spre transformări sociale. Aceste năzuinţe ale maselor ţărăneşti, protestul şi lupta lor împotriva rămăşiţelor iobăgiei şi a caracterului hrăpăreţ al capitalismului au fost exprimate cu multă putere de marele democrat-revoluţionar N. G. Cernişevski.

Tovarăş de idei al lui Cernişevski, Şcedrin împărtăşeşte ura acestuia împotriva asupritorilor poporului. În creaţia sa, Saltîkov-Şcedrin a exprimat protestul revoluţionar al poporului rus, al maselor ţărăneşti, marea lor sete de libertate şi lumină, şi, totodată, ura arzătoare împotriva asupritorilor. Satira lui Şcedrin a biciuit tot ce stăvilea trezirea şi eliberarea poporului.

Saltîkov-Şcedrin a creat o seamă de opere remarcabile, în care a criticat fără cruţare iobăgia şi absolutismul ţarist. Au intrat în tezaurul literaturii universale capodopere ale satirei şcedriniene: „Pompadurii şi pompadurele", „Domnii din Taşkent", „Istoria unui oraş", „Povestiri", ce demască politica antipopulară, reacţionară a claselor conducătoare din Rusia ţaristă. În aceste opere, marele satiric a creat tipuri inegalate de reprezentanţi ai birocratismului ţarist — „pompadurii", de funcţionari superiori şi de alţi „conducători" care întruchipau samavolnicia brutală a acestora. Cu o mare forţă realistă, Şcedrin a arătat cum aceşti „pompaduri", ignoranţi şi lacomi, îşi bat joc de ţărănimea întunecată, flămîndă şi lipsită de drepturi.

O serie de creaţii ale lui Şcedrin sînt închinate demascării nobililor moşieri. În „Domnii Golovliov", marele satiric a dezvăluit toate aspectele iobăgiei, toate formele de asuprire şi exploatare a ţăranilor iobagi. Într-o serie de scrieri, — „Refugiul lui Monrepo" şi altele, — a creat o galerie satirică de tipuri ale lumii capitaliste.

Marele satiric rus a continuat cele mai bune tradiţii ale lui Belinski, Dobroliubov, Cernîşevski, a biciuit ideologia antipopulară, antipatriotică a claselor dominante din Rusia ţaristă — moşieri şi capitalişti. Cu multă pasiune genialul satiric a luptat împotriva liberalismului burghez. Într-o serie de schiţe printre care „Jurnalul unui provincial la Petersburg", „O idilă contemporană" şi altele, el dezvăluie fondul ideologiei clasei exploatatorilor.

La 27 decembrie 1877, după moartea lui N. A. Nekrasov, Şcedrin preia conducerea revistei „Otecestvennie Zapiski". Şcedrin ştia cît de grea este calea unui scriitor şi redactor cu vederi progresiste în Rusia ţaristă. Totuşi, în situaţia cînd reacţiunea se intensifică, cînd intelectualii burghezi liberali apucă drumul reacţiunii, Şcedrin stătea cu tărie pe poziţiile democraţiei revoluţionare. Înarmat cu puterea cuvîntului artistic, el luptă neobosit pentru libertatea şi fericirea celor mulţi. În 1884, guvernul ţarist dă marelui scriitor o lovitură puternică — suprimă revista redactată de el. Şcedrin e declarat scriitor „periculos". Conducătorii revistelor liberal-burgheze refuză să-i publice operele. Ei consideră că marele satiric va amuţi pentru totdeauna. Dar deşi obosit şi hărţuit, Şcedrin nu şi-a părăsit postul de luptă. În presă apar una după alta cele mai bune opere ale sale. Deşi grav bolnav, Şcedrin nu încetează să lucreze pînă în ultimele zile ale vieţii sale. El moare la 10 mai 1889.

La moartea lui Şcedrin, muncitorii din Tiflis au trimis soţiei sale o scrisoare, în care-şi exprimau simţămintele faţă de scriitorul iubit:

„Moartea lui Mihail Evgrafovici — scriau ei — ne-a întristat pe toţi cei ce dorim sincer fericirea patriei noastre. În persoana lui, Rusia a pierdut cel mai bun, mai drept şi mai energic apărător al adevărului şi libertăţii, un luptător împotriva răului pe care el cu mintea şi cuvîntul lui puternic l-a lovit în rădăcini. Şi noi, muncitorii, ne alăturăm durerii generale provocată de pierderea marelui om..."

Aşa l-au preţuit pe Saltîkov-Şcedrin primii lui cititori din popor, recunoscînd în el pe scriitorul care a exprimat în creaţia sa năzuinţele şi visurile lor seculare.

Saltîkov-Şcedrin a fost un mare patriot rus. El îşi iubea patria şi poporul cu toată puterea sufletului său pătimaş şi nobil. „Iubesc Rusia din adîncul sufletului şi nici nu-mi pot închipui să trăiesc în altă parte în afară de Rusia", scria el.

Dar concepţia filozofică a marelui satiric rus a fost limitată de condiţiile epocii. Biciuind şi demascînd caracterul antipopular al regimului ţarist, fondul exploatator al claselor dominante, dorind cu pasiune eliberarea maselor muncitoare, Şcedrin nu a ştiut totuşi să arate calea justă pe care masele trebuiau să păşească spre victorie. Demascînd fără cruţare esenţa hrăpăreaţă a capitalismului, el nu ştia că capitalismul îşi generează groparul istoric în proletariatul revoluţionar.

Întreaga activitate creatoare a lui Saltîkov-Şcedrin a avut un adînc caracter revoluţionar. Criticînd fără milă absolutismul ţarist, demascînd pe „pompaduri" şi pe alţi asupritori ai poporului, marele satiric a contribuit prin creaţia sa la trezirea conştiinţei de clasă a proletariatului rus şi la educarea tendinţelor revoluţionare ale intelectualităţii democratice înaintate.

Creaţia lui Şcedrin are o uriaşă însemnătate; ea este o ilustrare puternică a istoriei ruse din a doua jumătate a secolului al XIX-lea.

V. I. Lenin şi I. V. Stalin foloseau adesea operele lui Saltîkov-Şcedrin pentru a demasca pe duşmanii clasei muncitoare.

Saltîkov-Şcedrin este unul din premergătorii literaturii realismului socialist. În creaţia sa, el a întruchipat cele mai bune tradiţii ale scriitorilor şi criticilor democrat-revoluţionari. Partidul Comunist îndeamnă pe scriitorii sovietici să înveţe de la Şcedrin arta de a îmbina în creaţia lor conţinutul ideologic adînc, cu forma artistică perfectă, de a crea chipuri veridice.

Poporul sovietic se mîndreşte pe drept cuvînt cu bogata moştenire literară a genialului satiric rus.

A. Ratinkov „La plimbare"

În Antarctida

Aici se va înălța stația „Mirnîi"

Pentru așezarea „Mirnîi", trebuia găsit un teren propice, solid. Lanțul de ghețari Shackleton, sau aisbergurile din golful Depot unde ancorase motonava „Obi", nu ofereau în acest scop, condiții prielnice. Natura înșelătoare a acestor ținuturi s-a dezlănțuit. S-a stîrnit un uragan cumplit, care zmulgea cu furie cablurile de amaraj ale ancorei și răsturna tot ce întîlnea în cale. In asemenea condiții, construirea așezării „Mirnîi" pe malurile golfului Depot nu era posibilă. Pe bordul vasului era așteptat cu nerăbdare biplanul lui Aleksei Kașa, care plecase în recunoaștere.

După acest prim zbor, a urmat al doilea și al treilea... In sfîrșit, pe teritoriul insulei Hauser a fost descoperită o porțiune de pămînt. Consiliul tehnico-științific a hotărît că dacă acest pămînt e format din rocă naturală, așezarea „Mirnîi" va fi construită acolo.

După cîteva zboruri efectuate în partea apuseană, biplanul a adus însfîrșit o veste îmbucurătoare: terenul este solid, din rocă naturală. Acum urmau să-și spună cuvîntul marinarii. De cîteva ori s-au deplasat acolo Man și Pinejaninov, căpitanii vasului „Obi", pentru a fixa locul unde va acosta motonava.

In timp ce marinarii se pregăteau de drum, avionul „An-2" a efectuat cîteva raiduri, transportîndu-i pe H. Greku — șeful viitoarei așezări „Mirnîi", V. Somov — șeful detașamentului de constructori, pe hidrologi ș.a.

Ei aveau sarcina să măsoare adîncimea apei lîngă țărm, să stabilească legătura cu motonava „Obi" și să o întîmpine.

Intr-unul din aceste raiduri, am plecat și eu spre locul unde urma să înceapă construirea așezării „Mirnîi".

După aterizare, ne-am urcat pe culmile înalte de zăpadă. Jos de tot se afla locul de debarcare. Hidrologii măsurau adîncimea, stabilind locurile unde motonava se putea apropia de țărm pentru descărcarea materialelor. Oamenii se adunau obosiți în cort, unde, cu ajutorul aparatului de transmisie, I. Magriți ki îi ținea la curent pe cei de pe motonava „Obi" cu rezultatele cercetărilor. Șeful noii așezări „Mirnîi", tov. Greku, schița traseul viitorului drum: constructorii făceau primele scheme ale noii așezări.

...Și iată că s-a ivit motonava „Obi". Munca începu imediat. Echipajul de bord de sub conducerea lui P. Țvetkov, descărcă pe gheață tractoarele. Pentru străpungerea barierei de gheață a debarcat pe țărm o echipă de constructori. Prima explozie a cutremurat văzduhul. Blocuri mari de gheață au astupat crăpăturile, formînd astfel un drum minunat. Sănii trase de tractoare puternice și încărcate cu case prefabricate, alimente, stații de radio, material lemnos, utilaj și aparate, înaintau încet pe drumul de gheață. Toate acestea au fost transportate pe țărm, acolo unde se va înălța așezarea „Mirnîi". Munca pentru construirea acestei așezări se desfășoară zi și noapte.

P. BARAȘEV

Bordul motonavei „Obi"

Seminar la limba rusă

Un aspect de la seminarul cercului de ciclul I de la Complexul C.F.R. „Grivița Roșie" din Capitală.

Schimbul întîi își încheiase lucrul. In secția cazangerie a întreprinderii „Manotehnica" din Capitală răsunau tot mai rar ecourile metalice ale loviturilor de ciocan. Cazangiul Ilie Popescu coborî în sectorul brigăzii I-a. Ocoli cu grijă cisternele, îndreptîndu-se spre locul unde licăreau luminile albăstrui ale aparatului de sudură.

— Tovarășă Iulica, e timpul să mergem la seminar.

— Ai avut grijă și de ceilalți elevi? îl întrebă Iulica Rusu în timp ce se îndreptau spre sala de curs.

In sala de curs îi întîmpinară glasurile vesele ale elevilor, în majoritate tineri. Pe bună dreptate obișnuiește să spună profesoara că la „Manotehnica", cercul de limba rusă ciclul I este „un cerc al tineretului".

Pe fiecare masă se aflau pregătite colile de hîrtie pentru lucrarea scrisă.

— Zdravstvuite, tovarișci! (— Bună ziua, tovarăși!) răsună glasul cunoscut al profesoarei. Cursanții își ocupară în grabă locurile. In șală se așternu liniștea. Creioanele prinseră să alerge pe hîrtie, scriind propozițiunile în limba rusă pe care le dicta rar profesoara: „Vot nașa fabrika... Zdes rabotaet tovarișci Sciukin..." („Iată fabrica noastră... Aici lucrează tovarășul Sciukin"). Iulica Rusu scria cu multă atenție. Ce simplu i se părea acum să scrie slovele rusești! Și cînd te gîndești că în urmă cu două luni se mai chinuia să deprindă literele alfabetului! Aruncă o privire spre vecinul ei, cazangiul Stancu Bălan. Iată că și el se descurcă bine.

— Acum, tovarăși, vă rog să strîngeți lucrările. Trecem la examinarea orală — anunță profesoara. Cursanții deschiseră manualele.

Rînd pe rînd, începură să citească și să traducă textele indicate de profesoară.

— Tovarișci Popescu, kto injener Jarov? (— Tovarășe Popescu, cine este inginerul Jarov?)

— Injener Jarov, grajdanin S.S.S.R. (Inginerul Jarov este cetățean al U.R.S.S.)

Profesoara se apropie de Maria Tudor, întinzîndu-i un atlas geografic.

— Kakie goroda vî znaete na severe S.S.S.R.? (Ce orașe cunoașteți în nordul U.R.S.S.?)

— Na severe S.S.S.R. — Arhanghelsk, Leningrad... (În nordul U.R.S.S. cunoaștem Arhanghelskul, Leningradul...)

Maria Tudor arătă pe hartă principalele fluvii și rîuri din Uniunea Sovietică. Ea a recitat apoi, poezia: „Gorit na iolke zviozdocika", („Pe brad arde o steluță") pe care o învățaseră și alți elevi ai cercului, dintr-o revistă sovietică.

Ileana Smarandache a primit un tablou ce înfățișa o familie, pe care l-a descris, folosind cuvintele învățate la curs, iar Iulica Rusu a făcut o descriere, dovedind că și-a însușit cu sîrguință cuvintele. Cu deosebită atenție au fost urmărite răspunsurile date de Stancu Bălan. Intr-adevăr, tov. Bălan a înregistrat progrese însemnate, deși nu pronunță încă destul de bine rusește. Dar responsabilul cercului s-a și gîndit la posibilitatea de a-i veni în ajutor. La orele viitoare, o va ruga pe tov. Maria Tudor să pregătească împreună cu dînsul lecțiile. De altfel, și tov. Nicolae Petruț, care nu a venit cu regularitate la cursuri, va trebui ajutat...

Timpul a trecut pe nesimțite. Seminarul recapitulativ se apropia de sfîrșit. Elevii ciclului I de la întreprinderea „Manotehnica", încheiau astfel cu succes primul lor examen de limba rusă.

M. COSMETATOS

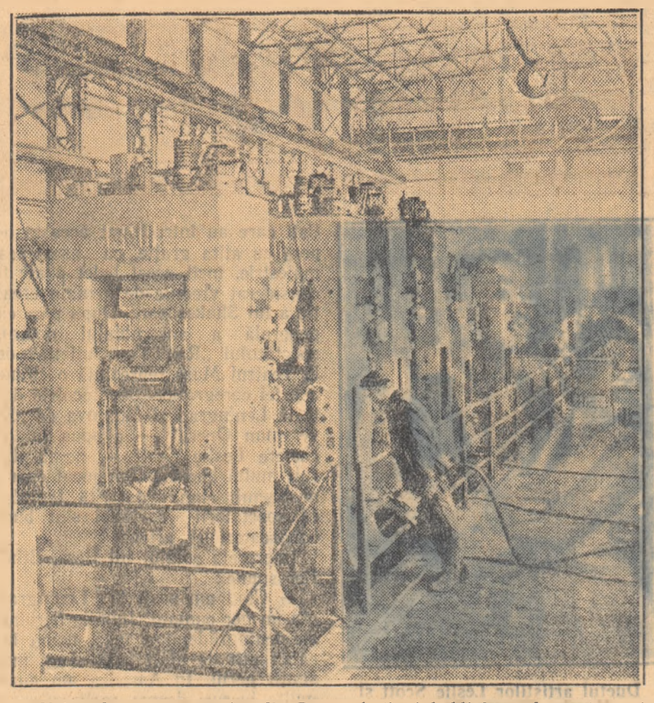

Uzina de prese mecanice din Barnaul, ținutul Altai, produce în serie prese de ștemuire moderne.

In clișeu: linia de montare a preselor de 800 tone, din secția de asamblare a uzinei.

Perspectivele științei sovietice în al șaselea cincinal

Oamenii de știință sovietici fac intense cercetări pentru rezolvarea unor probleme importante, dînd o contribuție prețioasă la progresul științifico-tehnic al marii lor patrii. Ce perspective deschide cercetărilor științifice noul plan cincinal sovietic? Iată, în cele ce urmează, cîteva din problemele la a căror rezolvare lucrează savanții sovietici.

Materiale rezistente

In curînd Academia de Științe a U.R.S.S. va înființa un nou institut, care se va ocupa de problemele mecanicii fizico-chimice.

Mecanica fizico-chimică este o știință foarte tînără. S-a născut din îmbinarea a trei ramuri științifice: mecanica, fizica moleculară și chimia. Ce studiază această știință? Care sînt perspectivele ei de dezvoltare?

Orice corp are o serie de însușiri, printre care însușirile mecanice și îndeosebi rezistența ocupă primul loc. Căci nici o construcție, nici o mașină, nici un aparat nu pot fi realizate cîtă vreme materialul din care urmează ele a fi construite nu îndeplinește anumite condiții de rezistență.

Poate fi oare dirijată, determinată această însușire importantă? S-a constatat că da. Studiind influența structurii și a componenței chimice a unui material asupra însușirilor sale mecanice, descoperim legile pe baza cărora se pot crea materiale avînd însușirile dorite. Iată un exemplu. In decursul a milioane de ani, în natură s-au constituit rocile folosite de om ca material de construcție. Acum, oamenii creează piatră artificială, cum e betonul, care se obține mult mai repede și are însușiri determinate de om. Omul a învățat să dirijeze însușirile acestei pietre minunate în orice condiții: pe arșiță, pe frig sau în apă.

Dirijarea rezistenței și realizarea a diferite materiale cu însușiri dinainte stabilite — iată principala preocupare a mecanicii fizico-chimice.

Mecanica fizico-chimică se dezvoltă rapid. Ea găsește aplicare tot mai largă în construcții, în metalurgie, în prelucrarea metalelor, în geologia tehnică, în industria hîrtiei și cea alimentară, în tehnologia fibrelor artificiale și în poligrafie. Descoperirile ei au fost folosite la barajele hidrocentralelor de pe Volga și Nipru și la construcția metroului din Leningrad.

acad. P. REBINDER

Microbi folositori

La Institutul de microbiologie al Academiei de Științe a U.R.S.S., vor continua cercetările asupra microorganismelor, care formează antibiotice împotriva bolilor omului și vor fi selecționate unele culturi de ciuperci de mucegai și fermenți necesare industriei.

Industria folosește diferite microorganisme. Unele ajută la prelucrarea pielor în tăbăcarie, altele sînt folositoare textilelor, iar altele înlocuiesc malțul la brutării etc. Noi, colaboratorii institutului, vom urmări în anii următori să contribuim la folosirea mai largă a microorganismelor în industrie și agricultură.

Petroliștii așteaptă și ei multe de la noi. Savanții sovietici au descoperit în zăcămintele de petrol niște soiuri de bacterii, necunoscute înainte, care formează gaze naturale în imediata apropiere a straturilor cu petrol. Prezența acestor gaze naturale este foarte importantă, deoarece, în timpul exploatării straturilor, ele împing petrolul din adînc spre suprafață. Cercetînd aceste bacterii, microbiologii institutului și-au propus să le dirijeze activitatea. Dacă introduci în sondă o oarecare cantitate de substanțe nutritive, înmulțirea bacteriilor va fi stimulată. Aceasta va duce la creșterea cantității de gaze și presiunii din straturile cu petrol. Primele experimentări ale acestei metode microbiologice vor avea loc anul acesta în regiunea petroliferă bașkiro-tatară.

La Conferința internațională pentru folosirea pașnică a energiei atomice, care s-a ținut în vara lui 1955 la Geneva, delegația sovietică a prezentat un film care ilustrează reacția celulei microbiene la diferite iradiații. Acest film original, realizat în institutul nostru, a stîrnit mare interes în rîndul savanților străini. Celula microbiană face posibilă descoperirea legilor fundamentale ale acțiunii iradiațiilor asupra organismului viu. Vom face astfel de experiențe și în anul acesta. Sperăm că ele vor clarifica într-o anumită măsură desfășurarea bolii pricinuite de iradiații, omului și animalelor.

Folosirea pe scară tot mai largă a microorganismelor în cele mai diferite domenii ale economiei naționale pune noi și noi probleme teoretice, la a căror rezolvare lucrează acum microbiologii.

A. IMȘENTKI

membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S.

Mașini cu acțiune automată

Inchipuiți-vă că vă aflați pe un mare aeroport și urmăriți, pe vreme cețoasă, în orele „de vîrf", cum aterizează avioanele de pasageri ce sosesc de pretutindeni. Cum izbutesc ele să se orienteze cu atîta siguranță în această situație complicată?

Aterizarea lor este dirijată de automate — de mașini speciale de calcul. Conjugate cu locatorii, care determină poziția unui corp în aer, ele transmit de pe pămînt avioanelor o serie de radio-semnale, un fel de comenzi, care sînt recepționate și executate de instalațiile speciale de calcul. Totul se desfășoară repede și precis!

Acesta e doar unul din numeroasele exemple de folosire a mijloacelor moderne ale automaticii și telemecanicii. In practică, sfera de utilizare a acestora este nelimitată.

Astăzi, toate ramurile tehnicii, și mai ales acelea privind procesele de producție mari și complicate, cu viteze mari de prelucrare, cu mari presiuni și temperaturi, se pot dezvolta cu succes numai pe baza instalațiilor automate. In țara noastră funcționează numeroase mașini-unelte automate, linii și uzine automate. In al șaselea cincinal se va dezvolta mecanizarea și automatizarea complexă a proceselor de producție, bazată în mare măsură pe principii cu totul noi.

Diverse automate vor funcționa pe baza izotopilor radioactivi, a electronicii, a ultrasunetului, a razelor infra-roșii, a metodelor de analiză spectrometrică și a altor realizări ale fizicii. Mult interes prezintă dezvoltarea cercetărilor de chibernetică. Rol însemnat vor avea teoria și metodele de creare a mașinilor de calcul, necesare dirijării automate a proceselor de producție.

In decursul cincinalului urmează a se construi unele sisteme mai eficace pentru automatizarea utilajului tehnologic existent în cele mai variate ramuri ale industriei. Odată cu aceasta, s-a prevăzut crearea unei serii noi de întreprinderi automatizate, a căror experiență va putea fi larg folosită în viitor.

Importante probleme științifico-tehnice pun și construcțiile gigantice, cum ar fi conductele de petrol și gaze pe distanțe mari, liniile de transport de energie electrică de înaltă tensiune, marile sisteme de irigație. Toate acestea au nevoie de mijloacele perfecționate ale automaticii și telemecanicii.

Se vor face cercetări în domeniul încă în stare embrionară al sistemelor de control și comandă de la distanță cu acordare automată.

Toate acestea vor constitui baza introducerii și mai largi a automaticii și telemecanicii în economia națională a U.R.S.S în cursul celui de al șaselea cincinal.

V. TRAPEZNIKOV

membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S.

In lumea atomului

Imaginea lumii s-a sprijinit veacuri de-a rîndul pe ideea indivizibilității atomului. Incă în pragul secolului al douăzecilea, atomul, după cum se știe, era considerat limita posibilității diviziunii materiei, era socotit drept o particulă neschimbătoare, elementară a materiei.

Descoperirea electronilor și a protonilor, demonstrarea complexității structurii atomilor au produs o cotitură nemaivăzută în știință și au necesitat reconsiderarea bazelor fizicii. In 1932 au fost descoperiți pozitronii și neutronii.

Curînd după aceea, au fost descoperite particule noi, așa numiții mezoni. Iar în 1947 numărul particulelor elementare a început să crească atît de repede, încît a început să trezească îndoială chiar și asupra caracterului lor elementar. Astăzi se cunosc poate zece tipuri de mezoni, foarte instabili. Nestabili sînt și neutronii, care alcătuiesc mai mult de jumătate din întreaga materie.

Fizica a făcut în ultimii ani descoperiri uimitoare. Au fost descoperite noi particule elementare ale materiei, așa numiții pimezoni, apoi particulele K, hyperonii, și, în sfîrșit, în toamna lui 1955 a fost descoperit antiprotonul, o particulă ca și protonul, dar cu o sarcină electrică negativă.

Printre particularitățile interesante ale noilor particule este și existența lor relativ îndelungată, îndelungată bineînțeles, din punctul de vedere al lumii atomilor! Acum cîțiva ani, observațiile noastre pe muntele Alaghez, în Armenia, unde am încercat compoziția particulelor radiațiilor cosmice, ne-au îngăduit să facem afirmația că există particule cu masa de circa 1.000 mase de electroni și care posedă o stabilitate remarcabilă: ele trăiesc cam a suta milioana parte dintr-o secundă. Existența atît de îndelungată a vieții lor ni s-a părut neobișnuită, deoarece ea nu se încadra în limitele teoriei fizicii. Numeroși oameni de știință au socotit că astfel de particule nu există și nu pot exista. Acum, existența acestor particule este definitiv stabilită, ele se numesc particule K.

Succesele continue în cunoașterea materiei sînt legate de dezvoltarea metodei de observație fină a anumitor particule ce se mișcă cu o viteză apropiată de viteza luminii. Aceste succese depind, între altele, de posibilitățile de a crea artificial, în laboratoare, fascicole de particule atomice (protoni), cu viteza sporită pînă la energii uriașe. In curînd, fizicienii sovietici vor dobîndi posibilitatea de a lucra la cel mai mare accelerator din lume, unde protonii vor fi „accelerați" pînă la o energie de zece miliarde electroni-volți. Fără îndoială că punerea în funcțiune a acestui aparat va duce la un progres continuu în elaborarea problemei particulelor nucleare.

In 1955, cea mai de seamă noutate științifică a fost descoperirea antiprotonilor, care au fost descoperiți la Berkeley în California pe un accelerator ce furnizează protoni cu o energie de pînă la șase miliarde electroni-volți. In legătură cu această descoperire se nasc o serie de probleme importante la care eu și fratele meu, academicianul A. Alihanov și colaboratorii noștri, ne propunem să lucrăm și să facem o serie de cercetări în domeniul razelor cosmice, atît în anul acesta cît și în cel viitor.

In rezolvarea chestiunilor cruciale ale problemei particulelor nucleare un rol foarte important îl va juca cercetarea razelor cosmice. In ele s-au descoperit particule cu o energie fantastică dar care nu vor putea fi încă obținute atît de repede pe cale artificială. In anii ce urmează, eforturile fizicienilor care cercetează razele cosmice vor fi îndreptate asupra studierii fenomenelor care se produc în timpul ciocnirii dintre protoni, care au energii de pînă la o sută de miliarde electroni-volți, cu nucleele atomice.

Cercetînd problemele importante ale fizicii nucleare și particulelor nucleare, oamenii de știință sovietici au adus o contribuție serioasă la opera de folosire a energiei atomice în scopuri pașnice. In anii următori, ei nu numai că vor mări această contribuție, dar sperăm că vor găsi căi noi de aplicare a energiei atomice în diferite domenii ale științei, tehnicii și vieții de toate zilele.

A. ALIHANIAN

membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S.

Actualități TEHNICE

Un mecanism radioactiv de comandă a trenurilor

Pe liniile ferate ale carierei de cărbune, aleargă un tren. In față, s-a aprins o luminiță roșie: trenul trebuie să se oprească! Dar mecanicul nu a observat semnalul și își vede de drum. Insă după două secunde, trenul se oprește automat, fără intervenția omului.

Ce forță a oprit trenul? L-a oprit stopul automat radioactiv. Acest aparat, construit de institutul „Lenghiproșaht", a fost experimentat de curînd la cariera de cărbune nr. 1 a combinatului „Celeabinskugol".

Stopul automat radioactiv este format din două părți. Pe locomotivă, într-un înveliș de protecție închis ermetic, se află așa numitul „radiator gamma". Pe linii, la ace, au fost așezate instalații speciale care iradiază raze „gamma", produse de cobalt radioactiv.

Aparatul intră în funcțiune cînd se aprinde lumina roșie a semnalului. Razele „gamma", imperceptibile pentru ochiul omului, sînt trimise în direcția locomotivei. Ele trec ușor prin învelișul de oțel al „radiatorului gamma" și, aici, se transformă în curent electric, care, cu ajutorul unui aparat special, comandă mecanismul ce dirijează sistemul de frîne — și oprește trenul.

Cuțitul inginerului Stolearov

Știința și practica găsesc metode noi, mai înaintate și mai economice de prelucrare a metalelor. Pentru producerea pieselor metalice ale mașinilor moderne, se folosesc pe scară tot mai largă metode ca broșarea, ștanțarea mecanică, turnarea de precizie cu modele fuzibile sau turnarea sub presiune. Viitorul aparține acestor metode.

Deocamdată însă, unul din cele mai răspîndite procedee de fabricare a pieselor este prelucrarea lor la strunguri, mașini de frezat, raboteze, morteze și la multe alte mașini de așchiere a metalului. Prelucrarea metalului prin așchiere este cel mai vechi procedeu din ramura construcției de mașini și este și cel mai răspîndit. Iată de ce perfecționarea lui continuă are mare însemnătate pentru industrie.

Știința așchierii metalelor s-a născut, după cum se știe, în U.R.S.S. Inventatorul ei a fost vestitul savant sovietic Ivan Avgustovici Time. Oamenii de știință sovietici au dezvoltat necontenit această știință, iar practicienii au îmbogățit-o cu experiența lor. Strungarii H. Bortkevici, P. Bikov, V. Seminski și mulți alții au aplicat întîia oară așchierea rapidă a metalelor. Un nou pas înainte îl constituie tăierea intensivă, propusă de V. Kolesov, strungarul inovator din Kuibîșev.

Așchierea rapidă a metalelor a permis, în majoritatea cazurilor, să se mărească de 2—3 ori productivitatea muncii. Tăierea intensivă a făcut posibilă o nouă dublare a productivității.

Și cu toate acestea procesul propriu zis de strunjire nu este nici pe departe bine cunoscut. De aceea, mulți savanți, ingineri și inovatori în producție îl studiază și îl perfecționează continuu. Un pas important în această direcție a făcut inginerul N. T. Stolearov, care a propus o nouă metodă de așchiere a metalelor.

Metodele de prelucrare a metalelor existente pînă acum, bazate pe folosirea cuțitelor de construcții îndeobște cunoscute, pot fi numite numai convențional metode de așchiere. In realitate, în astfel de cazuri are loc nu așchierea, ci spintecarea și îndepărtarea straturilor de metal luate de cuțit. Iată de ce prelucrarea metalelor cu ajutorul cuțitelor de construcție cunoscută cere eforturi mari și, prin urmare, consum mare de energie. In astfel de condiții, instrumentul tăietor scoate particele de metal de pe suprafața piesei în lucru, ceea ce îi scade considerabil calitatea. Desprinderea, spintecarea și îndepărtarea straturilor superficiale ale piesei de metal sînt însoțite de emanarea unei cantități mari de căldură. In zona de tăiere, apare o temperatură foarte înaltă, care înmoaie muchia tăietoare a instrumentului și, prin urmare, îi scade și rezistența. Frecarea de metalul care se prelucrează reduce și ea durata cuțitului.

Cuțitul de construcție nouă propus de N. T. Stolearov schimbă în chip radical condițiile de așchiere și caracterul formării șpanului în decursul strunjirii rapide. Cuțitul pentru strunjirea la exterior din aliaj tare construit de Stolearov se deosebește de cuțitele existente prin aceea că unghiul din față este mărit considerabil, la 40—50 de grade, în loc de 15—20 grade, ca de obicei. Unghiul său pozitiv de înclinare sau, mai bine zis, ridicătura principalei muchii sau lame tăietoare este și ea foarte mare, avînd 40—50 de grade, în loc de obișnuitele unghiuri de 0—10 grade.

Datorită „lamei așchietoare", straturile de metal tăiate alunecă de-a lungul cuțituiui. De aceea, se reduce considerabil unghiul activ de ascuțire, se ușurează însăși tăierea straturilor de metal și crește mult capacitatea de tăiere a cuțitului. Toate acestea contribuie la îmbunătățirea radicală a calității prelucrării metalului, la reducerea considerabilă a consumului de energie necesară pentru așchiere și la creșterea gradului de rezistență a instrumentului tăietor.

Cuțitul construit de inginerul Stolearov poate fi folosit cu bune rezultate la strung, la mașinile de frezat, la raboteze, ca și la alte mașini. Cu el, se poate lucra la viteze mari și cu avansuri mari de așchiere, sporindu-se mult productivitatea mașinilor. Noua geometrie a cuțitului va reduce simțitor consumul de aliaj dur necesar pentru utilarea instrumentului tăietor.

O mașină originală

După metoda folosită în toate uzinele siderurgice, oțelul produs în cuptoarele Siemens-Martin e vărsat în oale de turnătorie, care îl toarnă apoi în alte oale speciale, numite lingotiere. Aici oțelul se solidifică în formă de lingouri. De multă vreme au fost constatate neajunsurile procesului la care e supus oțelul produs în cuptoare. In lingouri, se formează retasuri (zone cu goluri) care afectează pînă la 20% din greutatea lingoului și care, la eboșare, sînt date la deșeuri. E greu să se mecanizeze operațiile de montare și demontare legate de folosirea lingotierelor.

Numeroși savanți și ingineri din toate țările s-au străduit vreme îndelungată să realizeze un proces continuu de turnare a pieselor din oțel lichid. Ei n-au reușit însă să propună soluții utilizabile pe scară industrială.

Problema a fost rezolvată, nu de mult, de către inginerul M. F. Goldobin, de la uzina „Serp i molot" din Moscova, care a creat o mașină originală. Ea seamănă cu două tancuri fără turelă și tun, puse unul peste celălalt și înclinate puțin spre dreapta. Cum funcționează mașina lui Goldobin?

La un semnal al operatoarei de la tabloul de comandă, un turnător dă drumul vinei strălucitoare de metal din oala de turnare. Oțelul se varsă într-o pîlnie, unită cu un receptor-cristalizator compus din semilingotiere superioare și inferioare care se mișcă în cerc închis. Odată cu semilingotierele, se mișcă și masa de oțel, care, răcindu-se, se solidifică pe margini. O vină de apă sub presiune accelerează răcirea și curăță metalul de arsuri. Oțelul iese din cristalizator în mod neîntrerupt, sub forma unui lingou lung cu anumit profil. El trece pe transportoare cu role, apoi este tăiat autogen în tagle pentru laminoarele profilate. Astfel, din toată cantitatea de metal aflată în oala de turnare, se obține un lingou continuu, cu profil identic. Deșeurile nu depășesc 5% din greutatea totală a metalului topit.

Mașina lui M. F. Goldobin scutește uzina de parcul de lingotiere atît de scumpe, precum și de blumînguri și eliberează mulți muncitori, care pot fi întrebuințați în alte sectoare de muncă.

La Dnepropetrovsk se proiectează o nouă mașină de acest fel, cu două linii de cristalizatoare, adică mult mai productivă.

Din experiența oamenilor sovietici în creșterea productivității muncii

Inițiativa maiștrilor din Kuibîșev

Colectivul sectorului condus de maistrul Piotr Bilinkin de la Uzina de utilaj electric și carburatoare pentru tractor din Kuibîșev nu se putea lăuda, pînă nu de mult, cu indici înalți de producție. In dorința de a contribui la îmbunătățirea muncii, tînărul maistru a studiat cu atenție, vreme îndelungată, munca operatorilor, procesul tehnologic și metodele de lucru ale fiecărui muncitor în parte. A ajuns astfel la concluzia că organizarea muncii în sector, metodele și procedeele de muncă mai aveau multe laturi nedesăvîrșite, că trebuiau înlocuite cu metode noi, înaintate.

El a hotărît să elaboreze un plan special de creștere a productivității muncii, în care să fie prevăzute toate „locurile înguste", precum și mijloacele de înlăturare a lor.

Piotr a discutat despre această chestiune cu toți muncitorii din sectorul său. Propunerea inovatorului a fost aprobată în unanimitate. Mulți muncitori au făcut propuneri suplimentare. Tînărul strungar Boleslav Konopațki a arătat că la roțile de transmisie ale motoarelor electrice trebuie folosită frîna, pentru a se lichida mersul în gol al șpindlului. Operatorul Vladimir Razin a propus să fie mai larg folosite de strungari avansurile și vitezele mari, ș.a.

Astfel, a putut fi întocmit un plan de creștere a productivității muncii la care au contribuit toți cei 54 lucrători din sectorul lui Bilinkin. Colectivul a început apoi să lupte pentru înfăptuirea lui. Mai întîi, trebuia modernizat utilajul. Paralel cu această acțiune, muncitorii au așezat mașinile mai rațional. Numeroase operații de prelucrare mecanică au fost înlocuite prin ștanțare.

In urma măsurilor luate, productivitatea muncii a crescut cu 30 la sută, iar producția, cu 33 la sută.

Fiecare muncitor din sectorul lui Bilinkin se preocupă să contribuie activ la creșterea productivității muncii. Montorul Rusakov, studiind cu atenție o presă de forfecare, a ajuns la concluzia că, printr-o modificare a construcției polului-magnetou, la o lovitură a presei s-ar obține nu o piesă, ci două și s-ar lichida cu desăvîrșire deșeurile de metal. Propunerea montorului a fost acceptată de constructori. Curînd, a început producția unor modele experimentale de poluri cu formă mai simplă și cu o greutate redusă.

Sectorul avea o mașină de găurit care nu era folosită integral. Lăcătușul Abamov a confecționat curînd, după schițele făcute de ingineri, și a montat la mașină 3 capete de burghiu. Acum, mașina execută 6 găuri deodată.

O inițiativă importantă în lupta pentru creșterea productivității muncii este și cea a maistrului Nikolai Korablin, de la uzina „Avtotractorodetal".

Sectorul în care lucrează Korablin își îndeplinea cu regularitate sarcinile și lucra ritmic, după grafic. Maistrul și-a pus însă întrebarea: am făcut oare tot ce se putea face pentru a înlătura timpul neproductiv?

Cronometrajul i-a dezvăluit o stare de lucruri pe care încă n-o observase. A constatat astfel că, de-a lungul unui schimb întreg, orele cele mai productive sînt orele a treia și a patra. Timpi morți se ivesc îndeosebi în primele și ultimele ore din schimb, adică atunci cînd muncitorii își pregătesc materialele, reglează mașinile-unelte, dau în primire producția finită etc. Intr-un schimb, timpii morți reprezentau cam 11,3 la sută din timpul de muncă. Și Nikolai Korablin a început să studieze cauzele acestor pierderi de timp. Printre principalele cauze, erau neajunsurile în organizarea producției. Maistrul făcu următoarea socoteală: dacă fiecare muncitor în parte și sectorul în întregime ar lucra tot timpul la nivelul orei cu cea mai mare productivitate din cursul schimbului, s-ar realiza cu același utilaj, de pe aceleași suprafețe de producție și cu același număr de muncitori, o creștere a producției de 17—20 la sută.

Maistrul și-a împărtășit gîndurile, calculele și planurile la ședința de producție. Muncitorii l-au susținut activ și au formulat multe propuneri prețioase. S-a luat hotărîrea de a se introduce „graficul-orar de condensare a timpului de muncă".

In prealabil, însă, a fost îmbunătățită organizarea muncii reglorilor. S-a introdus ca măsură obligatorie predarea din mers a utilajului către schimbul următor. Aceasta a contribuit la reducerea considerabilă a timpilor morți.

Mai departe, Nikolai Korablin s-a ocupat de operațiile auxiliare. Prea mult timp pierdea fiecare muncitor cu aducerea și așezarea clapelor în casete și cu căutarea sculelor necesare. Maistrul a organizat munca în așa fel ca transportul și pregătirea clapelor pentru prelucrare să fie făcute de alți muncitori, iar cei de la mașinile-unelte să se ocupe exclusiv de prelucrarea pieselor.

Apoi, în acest sector a fost aplicat „graficul-condensat". El prevede înlăturarea tuturor timpilor neproductivi, precum și unele măsuri de regrupare a utilajului. După ce au fost înfăptuite toate aceste măsuri, rezultatele nu au întîrziat să se arate. Sectorul și-a mărit cu 17 la sută producția de ventiluri pentru tractor. Munca se desfășoară acum ritmic, a fost îmbunătățită calitatea produselor. A crescut și cîștigul muncitorilor.

Inițiativa maistrului Nikolai Korablin, ca și cea a lui Piotr Bilinkin, au fost aprobate de comitetul regional de partid din Kuibîșev. Acum zeci de maiștri din uzinele și fabricile din orașul și regiunea Kuibîșev aplică aceste metode și obțin succese remarcabile.

SĂPTĂMÎNA

ARTIŞTII AMERICANI DESPRE CĂLĂTORIA LOR ÎN U.R.S.S.

Trupa americană „Everyman Opera" şi-a încheiat turneul prin U.R.S.S. Artiştii străini au prezentat în faţa locuitorilor Moscovei şi Leningradului opera „Porgy şi Bess" de George Gershwin.

In timpul liber, artiştii americani au putut vedea cele mai de seamă opere de artă din aceste oraşe, au fost la diferite spectacole de teatru şi operă. Artiştii au avut de asemenea prilejul să asiste la serbarea Pomului de Iarnă de la Kremlin.

Un corespondent al ziarului „Sovetskaia Kultura" a rugat pe regizorul şi artiştii trupei „Everyman Opera" să-şi împărtăşească impresiile despre călătoria în Uniunea Sovietică.

— Despre impresiile mele, în general, cu privire la călătoria în Uniunea Sovietică — a spus regizorul Robert Breen — s-ar putea vorbi ore întregi. Dacă am încerca să le formulăm pe scurt, ele se reduc la următoarele: nicăieri pe continent n-am fost primiţi cu atîta căldură ca aici. Toţi membrii trupei sînt de aceeaşi părere. Din partea sovietică s-a făcut totul ca în timpul călătoriei noastre la Leningrad şi Moscova să se stabilească cele mai prieteneşti legături între noi şi maeştrii artei ruse. In felul acesta, noi am putut cunoaşte, aşa cum trebuie, viaţa artistică a ţării. Incă înainte de sosirea noastră aici eram încredinţaţi de utilitatea schimbului cultural dintre popoarele U.R.S.S. şi S.U.A. Acum însă, venind aci, am simţit nu numai cu mintea ci şi cu inima că schimbul reciproc de valori culturale constituie una din cele mai vii necesităţi. Bizuindu-ne pe experienţa personală putem spune că, din păcate, oamenii de artă din Statele Unite cunosc foarte puţine lucruri despre Uniunea Sovietică. Iar în Uniunea Sovietică se cunoaşte, de asemenea, foarte puţin din viaţa S.U.A. Schimburile culturale ne vor da posibilitatea să ne cunoaştem mai bine unii pe alţii, iar această cunoaştere va contribui la statornicirea unei prietenii reciproce. Considerăm că relaţiile prieteneşti dintre noi nu trebuie să se mărginească doar la sfera vieţii artistice. Ele trebuie să se extindă şi asupra celorlalte domenii. Nădăjduiesc că vizita noastră nu va fi ultima şi că nu va constitui un eveniment izolat. De asemenea, am credinţa că vizita lui Ghilels şi Oistrah în S.U.A. constituie şi pentru alţi artişti sovietici premizele unor viitoare turnee în America. Fiecare cetăţean din U.R.S.S. a aflat de bună seamă, de căldura cu care muzicienii sovietici au fost primiţi în S.U.A. Niciodată nu mi-a fost dat să fiu martorul unor asemenea ovaţii ca la Carnegie-Hall atunci cînd a concertat David Oistrah (din păcate pe Ghilels nu l-am putut asculta). A fost un entuziasm cu adevărat unic. Acest început trebuie, fireşte, sprijinit şi dezvoltat. Artiştii ambelor ţări trebuie să activeze tot mai stăruitor în vederea dobîndirii rezultatelor dorite în această direcţie în scopul lărgirii continue a schimburilor culturale. Moscova şi Leningradul ar putea să devină, pentru turişti, după părerea noastră, cele mai atrăgătoare oraşe. Este bine cunoscut că nu există în lume alte locuri unde viaţa artistică să fie atît de bogată. Lucruri deosebit de interesante există în domeniul teatrului şi, în primul rînd, în domeniul operei şi baletului. La Moscova am văzut „Hamlet", „Romeo şi Julietta", „Fîntîna din Bakcisarai", „Ruslan şi Ludmila", „Anna Karenina". Iar la Leningrad — „Giselle", „Corsarul", „Război şi pace", „Crucişătorul Potemkin". Toate acestea am izbutit să le văd în timpul liber care, din păcate, a

Duetul artiştilor Leslie Scott şi Martha Flowers în opera „Porgy şi Bess"

fost foarte limitat. Voi rămîne însă aici încă puţină vreme consacrîndu-mi în întregime timpul cunoaşterii vieţii artistice din Moscova. Mi-a plăcut deosebit de mult opera „Război şi pace" a lui S. Prokofiev. Muzica este nepus de interesantă. Nu este numai părerea mea ci şi a lui Smallens, dirijorul nostru. Stîrneşte admiraţie şi montarea acestei opere. Vreau să amintesc şi despre punerea în scenă a piesei „Hamlet" pe care am văzut-o la Moscova.

— Am auzit multe lucruri despre ţara dumneavoastră, şi despre minunatele opere artistice şi culturale sovietice — a spus Lavern Hatcherson, interpretul lui Porgy — şi am aşteptat cu nerăbdare să vedem totul cu ochii noştri. La Moscova şi Leningrad ni s-a făcut o primire foarte călduroasă. Poporul care dispune de o bogată cultură are şi o inimă mare, o inimă fierbinte. De acest lucru ne-am încredinţat din plin. Doream de multă vreme să văd baletul sovietic, dansurile populare şi să ascult pe cîntăreţii sovietici. Ni s-a oferit acest prilej. Am ascultat operele „Hovanşcina" şi „Evghenii Oneghin", am admirat baletul „Corsarul". Spectacolele de operă şi balet mi-au produs o impresie neobişnuit de puternică. Am admirat de asemenea măiestria ansamblului de dansuri populare condus de Igor Moiseev: iată un spectacol cu adevărat fermecător. Eu şi colegii mei sîntem profund recunoscători Ministerului Culturii al U.R.S.S. care ne-a invitat să facem un turneu în Ţara Sovietică şi ne-a dat posibilitatea să cunoaştem minunata artă a acestei ţări.

— Mi-a plăcut îndeosebi prietenoasa şi ospitaliera Moscovă — intervine artistul Leslie Scott, un alt interpret al aceluiaşi rol. Împreună cu ceilalţi colegi ai mei am fost la Kremlin, la sărbătoarea Pomului de Iarnă pentru copii. Am văzut acolo copii vietnamezi care se jucau, se veseleau, dansau. Împreună cu băieţii şi fetiţele ruse. A fost, într-adevăr, un spectacol emoţionant. Vizita la Kremlin va stărui mereu în amintirea noastră. Artiştii ansamblului nostru au urmărit cu interes la Teatrul Mare baletul „Romeo şi Julietta" de S. Prokofiev. Am avut fericirea să admirăm artişti care au întruchipat această operă cu atîta graţie, cu asemenea măiestrie, încît acest balet poate fi considerat vrednic de geniala creaţie a lui Shakespeare. După părerea generală a ansamblului nostru, spectacolul „Romeo şi Julietta" de la Teatrul Mare reprezintă o culme a artei coregrafice. Spectacolele date la Leningrad şi Moscova de „Everyman Opera" — a spus în încheiere Leslie Scott — ne-au dăruit multă bucurie. Am jucat cu un neobişnuit elan, datorită faptului că spectatorii sovietici sînt buni cunoscători ai artei.

Interpreta rolului lui Bess, Ethel Iler spune:

— Cînd am sosit la Leningrad era un ger cumplit. Inimile fierbinţi ale leningrădenilor, însă, ne-au încălzit atît de mult încît n-am mai simţit gerul. In America am auzit multe lucruri despre realizările artei sovietice, despre sistemul genialului K. S. Stanislavski. Şi iată că, în răstimp de o lună de cînd vizităm Leningradul şi Moscova, am avut putinţa să ascultăm operele sovietice şi să vizionăm spectacole de teatru şi balet. Mie personal mi-a plăcut nespus de mult muzica operei „Război şi pace" de S. Prokofiev, pe care am ascultat-o la Leningrad. Cu deosebit interes am vizionat baletul „Corsarul". Despre baletul „Romeo şi Julietta" a mai vorbit Leslie Scott şi împărtăşesc în întregime părerea lui. Aş mai vrea să spun cîteva cuvinte despre schimburile artistice. Acestea au un rol deosebit în dezvoltarea legăturilor culturale dintre popoare. Nu încape nici o îndoială că americanii manifestă un îndreptăţit interes faţă de arta rusă şi sovietică. Operele lui Ceaikovski, Şostakovici, Prokofiev se bucură în Statele Unite ale Americii de un mare succes. Iar primirea făcută muzicienilor sovietici E. Ghilels şi D. Oistrah, în timpul recentelor lor turnee prin oraşele S.U.A. constituie o mărturie că, şi pe viitor, trebuie să continuăm a lărgi aceste legături.

O altă interpretă a rolului lui Bess, Martha Flowers, adaugă:

— Impresiile mele despre călătoria în U.R.S.S. sînt deosebit de puternice. Am lăsat aici mulţi prieteni. Mulţumim pentru primirea prietenească făcută în Uniunea Sovietică.

Artistul Lorenzzo Fuller a spus că pe el l-a impresionat, în deosebi, bogăţia de piese puse în scenă la Moscova şi Leningrad, pregătirea cu grijă a spectacolelor, precum şi măiestria regizorală. „Galina Ulanova — spune el — este cu adevărat o apariţie extraordinară în balet. Pretutindeni — şi la teatrele unde am dat spectacole şi pe străzi — locuitorii Moscovei şi Leningradului ne-au arătat o caldă prietenie. Imi voi aminti îndelungă vreme de insigna dăruită de un băiat, însoţită cu inscripţia: „Miru Mir" (pace lumii). Nu sînt numai actor — încheie Lorenzzo Fuller convorbirea. Sînt şi compozitor. In această din urmă calitate, pot spune că, admirînd baletul şi opera rusă şi sub puternica impresie a călătoriei prin Ţara Sovietică, am scris o lucrare pe care o intitulez «Suita rusă»".

Din MUNCA ASOCIAŢIILOR DE PRIETENIE cu URSS

R. Cehoslovacă

Prezidiul Asociaţiei pentru prietenia cehoslovaco-sovietică a lansat un apel chemînd pe toţi activiştii şi pe toţi membrii Asociaţiei să contribuie la buna desfăşurare a acţiunii: „Poporul scrie cronica eliberării sale".

Pentru a se consemna mărturiile despre dragostea şi prietenia pe care întregul popor cehoslovac le poartă pentru Armata eliberatoare, Asociaţia cheamă pe toţi membrii săi, pe toţi cetăţenii care poartă în inimile lor amintiri despre eliberatorii patriei, să trimită scrisori redacţiilor „Svet-Sovetu" din Praga şi „Svet Soţialismu" din Bratislava. Cele mai frumoase amintiri vor fi publicate sub titlul „Poporul scrie cronica eliberării sale" iar, mai tîrziu, materialele vor apare într-o culegere.

R. P. Ungară

Organizaţia Asociaţiei de prietenie maghiaro-sovietică din Budapesta desfăşoară o activitate susţinută în cadrul cluburilor. Toamna şi iarna, această activitate la locul manifestărilor în aer liber.

Majoritatea manifestărilor din cadrul cluburilor a fost organizată cu deplin succes în colaborare cu celelalte organizaţii de masă. Aşa, de pildă, s-a bucurat de succes întîlnirea organizată între tineri maghiari şi tineri sovietici, precum şi întîlnirea prietenească a femeilor maghiare şi sovietice.

Cu prilejul deschiderii unui nou club a fost programată o manifestare cu tema: „Să redactăm cu toţii o revistă". Cu acest prilej, s-a organizat o întîlnire cu cititorii a redactorilor revistei Asociaţiei, „Uj Világ", la care au participat şi o seamă de graficieni profesionişti. S-a făcut o demonstraţie de felul cum se realizează o copertă, s-a citit o nuvelă, s-a prezentat rubrica modei, rubrica culturală, s-au dezlegat în colectiv cuvinte încrucişate, s-a organizat o partidă simultană de şah cu participarea unui şahist de frunte al raionului.

In programul activităţii de club este rezervat un loc de frunte muzicii şi teatrului. Se organizează concerte, se prezintă piese de teatru, au loc discuţii, anchete etc. O atenţie deosebită se acordă programelor pentru copii. Anul acesta, manifestările pentru copii sînt organizate după o metodă care a dat foarte bune rezultate în Uniunea Sovietică, şi anume: în timp ce părinţii se află în localul clubului, unde participă la o reuniune sau manifestare obişnuită, într-o altă încăpere a clubului copiii ascultă poveşti sau vizionează filme speciale pentru copii.

Italia

La sediul Asociaţiei Italia-U.R.S.S. din Roma a avut loc şedinţa noului consiliu de conducere ales la cel de al II-lea Congres Naţional. Din consiliu fac parte numeroase personalităţi ale vieţii publice, culturale şi obşteşti.

Consiliul de conducere a reales ca secretar general pe Orazio Barbieri şi ca secretar-adjunct pe senatorul J. Busoni.

Cu prilejul discuţiilor, s-a subliniat necesitatea încheierii unui acord cultural între Italia şi Uniunea Sovietică. De asemenea, s-a preconizat organizarea, în Uniunea Sovietică, a unei expoziţii a desenului italian şi a unui festival al filmului italian, un schimb de delegaţii de pictori ai celor două ţări, vizite reciproce ale oamenilor de ştiinţă şi de cultură etc.

Belgia

Revista „Belgique-U.R.S.S.", organul de presă al Asociaţiei de prietenie belgo-sovietică, şi-a reluat apariţia sa bilunară. Revista oglindeşte diferitele aspecte ale manifestărilor prieteniei belgo-sovietice, ca şi diferite aspecte ale actualităţii sovietice.

Soarta păcii este în mîinile popoarelor

Există evenimente pe care pecetea vremii s-a imprimat neobişnuit de puternic. Călătoria lui N. S. Hruşciov şi N. A. Bulganin în India, Birmania şi Afganistan va rămîne, pentru totdeauna, unul din aceste evenimente.

„De la bun început a fost limpede — a declarat comentatorul postului de radio din Londra, Francis Watson — că această călătorie va avea o însemnătate istorică". Toate ziarele din lume au scris şi continuă să scrie despre tratativele duse de conducătorii sovietici în ţările Asiei, despre felul cum ei au fost întîmpinaţi de masele populare. Deşi unele ziare burgheze au încercat să răspîndească nenumărate minciuni cu privire la această vizită prietenească, ele n-au putut ascunde adevăratele cauze ale neliniştii lor. Aceste cauze au fost scoase la iveală, mai ales, de ziarul englez „Sunday Times", care a scris că influenţa declaraţiilor conducătorilor sovietici „asupra sentimentelor indianului simplu" nu poate fi ignorată.

Au fost vremuri cînd cele mai importante probleme ale relaţiilor internaţionale se rezolvau în cercurile de la curte, ori în saloane aristocratice. Incă acum cîteva decenii, politica se ducea în liniştea cabinetelor ministeriale, pe culoarele parlamentelor. Unul din oamenii politici de seamă din Anglia, Harold Nicholson, observa că, pînă la primul război mondial, alegătorul de rînd aproape că nu se interesa de relaţiile internaţionale şi era aproape incapabil să le aprecieze.

Dacă politicienii burghezi aveau o asemenea părere despre concetăţenii lor, cu atît mai mult nu se sfiau atunci cînd caracterizau rînduielile din colonii. Cînd, după primul război mondial, cabinetul englez rezolva chipurile problema statelor arabe, atunci binecunoscutul colonel englez din serviciul militar de spionaj, Lawrence, a adus fără nici o ceremonie în faţa lui Churchill pe candidatul necesar. „După o discuţie de o jumătate de oră — relatează unul din biografii lui Lawrence — Churchill şi-a făcut o impresie clară despre bunul simţ şi înţelepciunea politică a lui Abdullah, şi a luat imediat foarte importanta hotărîre de a lăsa pe Abdullah în Transiordania ca şef al statului arab semiindependent". Insuşi Lawrence — în cartea sa intitulată „Cei şapte stîlpi ai înţelepciunii" — descria metodele de care s-au folosit, atunci, imperialiştii britanici.

Această „înţelepciune" însă s-a dovedit a fi de scurtă durată. Diplomatul francez Jules Cambon, a scris nu fără amărăciune că „politica internaţională a părăsit cabinetele oamenilor de stat. In ea s-a amestecat «omul de pe stradă»". Şi Jules Cambon a înfăţişat perspectivele întunecate, după părerea lui, ale amestecului maselor în politica internaţională. Aceste tînguiri oglindesc faptul că, şi în Apus şi în Răsărit, milioane de oameni simpli s-au trezit la activitate politică, că ele încearcă să rezolve singure destinele ţărilor lor.

După trei decenii şi jumătate din ziua cînd maşina colonelului englez a transportat la o consfătuire secretă pe pretendentul la tronul Iordaniei, în aceeaşi Iordanie se petrec evenimente care au atras atenţia întregii lumi. Oamenii simpli din Iordania, prin demonstraţiile lor dîrze au făcut să eşueze încercările de a se atrage ţara lor în pactul agresiv de la Bagdad. „După evenimentele din Iordania — scrie ziarul libanez „Ad-Diar" — politicienii din Occident trebuie să înţeleagă că politica şi soarta statelor arabe nu poate şi nu va mai fi rezolvată de acum înainte la Londra sau Washington. Ea va fi rezolvată de însuşi poporul arab". Voinţa poporului a zădărnicit proiectele cu care a venit la Amman şeful statului major general al Imperiului Britanic, Templer.

In Occident, şi anume în Franţa, milioane de alegători au anulat, de asemenea, în timpul alegerilor parlamentare, planurile politicienilor reacţionari. Milioane de francezi şi-au dat votul partidelor şi grupărilor de stînga şi, înainte de toate, Partidului Comunist. Potrivit relatărilor ziarului parizian „Echos" aceste alegeri „au pus capăt părerii încetăţenite că francezii se interesează tot mai puţin de politică". Şi dacă pe vremuri, lui Jules Cambon i s-a părut că amestecul oamenilor simpli în politica internaţională aduce cu sine vrajbă şi ură, astăzi profesorul francez François Lerov vorbeşte — în cartea sa intitulată „Relaţiile internaţionale din 1950 pînă azi" — despre năzuinţa maselor spre colaborare paşnică şi influenţa acestei binefăcătoare năzuinţe asupra politicii de pace.

Se înţelege că toate aceste fapte nu sînt de natură să bucure pe apărătorii vechilor rînduieli. Cunoscutul ziarist american Walter Lippman se plînge — în cartea sa: „Filozofia socială" — că „în secolul nostru părerea maselor se bucură de o autoritate crescîndă". „Masa reprezintă un pericol groaznic — scrie „Revista de sociologie" americană — pentru că ceea ce înainte reprezenta o mulţime pasivă, un element neutru în stat, a devenit acum ceva dinamic".

E greu de găsit acum o ţară burgheză unde să nu existe „institute de sondaj al opiniei publice". In ajunul sosirii la Moscova a delegaţiei guvernamentale a R. F. Germane, cînd unele cercuri din Occident desfăşurau o înversunată campanie împotriva acestei acţiuni, care prezintă mare însemnătate în slăbirea încordării internaţionale, postul de radio Köln şi-a pus întrebarea: „Ce gîndeşte „omul de pe stradă" în legătură cu apropiata călătorie a cancelarului Adenauer la Moscova?" Şi a răspuns tot el: „Cetăţenilor de rînd, problemele internaţionale nu li se par atît de complicate cum li se par diplomaţilor... Aceşti oameni doresc ca Adenauer să meargă la Moscova".

„Omul de pe stradă", aşa cum obişnuiesc să se exprime disprenuitor politicienii burghezi — este aşa numitul om simplu, „mijlociu", alegătorul de rînd. In zilele noastre, este îndoielnic că Harold Nicholson, sau oricare alt om politic, ar putea să se mai plîngă de lipsa de interes a oamenilor simpli faţă de problemele de politică externă ale ţării lor. In ultimii 50 de ani, popoarele au trecut prin două războaie mondiale, care au adus ce ele multe distrugeri şi au costat multe milioane de vieţi omeneşti. E tot mai mult sfîşiat vălul de minciuni care acoperea ochii popoarelor şi dădea posibilitate forţelor imperialiste să subordoneze aceste popoare planurilor lor. Impotriva primejdiei unui nou război se ridică, acum, oameni cu cele mai diferite concepţii, de cele mai deosebite convingeri politice şi credinţe religioase.

O activitate tot mai intensă desfăşoară mişcarea popoarelor care luptă pentru pace. Şi dacă unii politicieni burghezi îndeamnă să se revină la vechea diplomaţie, la diplomaţia „adevărată", despărţită de popoare printr-un zid de nepătruns, ei n-au nimic de spus în apărarea acestei poziţii. Acelaşi Nicholson defineşte diplomaţia ca fiind „statornicirea relaţiilor internaţionale pe calea tratativelor". Iar Cambon a scris că tratativele reprezintă „esenţa diplomaţiei". In zilele noastre, oare nu popoarele sînt acelea care contribuie la statornicirea unor relaţii normale între state, relaţii tulburate în anii „războiului rece"? Oare nu cererile insistente ale popoarelor silesc cercurile cîrmuitoare din unele ţări să recurgă la tratative, ca la singura metodă cu ajutorul căreia se poate găsi, în prezent, rezolvarea justă a celor mai complicate probleme internaţionale?

Voinţa popoarelor este aceea care a făcut posibilă tinerea Conferinţei de la Geneva a şefilor guvernelor celor patru puteri. Despre voinţa popoarelor vorbesc cele peste 1.500 de telegrame şi scrisori, sprijinind poziţia U.R.S.S., pe care le-a primit delegaţia sovietică în timpul Conferinţei. In acelaşi scop, peste 400 de diferite delegaţii au vizitat pe reprezentanţii sovietici. Aceeaşi situaţie s-a observat şi în timpul recentei Conferinţe a ministrilor Afacerilor Externe ai celor patru puteri.

Iată de ce călătoria conducătorilor sovietici în India, Birmania şi Afganistan a stîrnit atîta nelinişte în unele cercuri din Occident. „Bulganin şi Hruşciov au cucerit inimile indienilor" — scria ziarul „Jugantar" din Calcutta. Acest lucru a fost cu putinţă pentru că, în cuvîntările conducătorilor sovietici, a răsunat glasul marelui popor sovietic iubitor de pace, popor care priveşte cu simpatie cele mai înălţătoare aspiraţii ale oamenilor simpli din toate ţările.

O dată memorabilă în istoria relaţiilor internaţionale va rămîne, pentru totdeauna, ziua în care Vladimir Ilici Lenin a anunţat în numele guvernului sovietic, de la tribuna celui de al doilea Congres al Sovietelor pe întreaga Rusie, desfiinţarea diplomaţiei secrete, precum şi faptul că Republica Sovietică va duce toate tratativele absolut deschis, în faţa întregului popor. Ce zarvă a stîrnit atunci în întreaga lume publicarea tratatelor şi a documentelor secrete ale diplomaţiei ţariste şi occidentale! Acest eveniment istoric a marcat naşterea unei noi diplomaţii, fără precedent în istoria omenirii, a unei diplomaţii cu adevărat populare, în slujba intereselor popoarelor, diplomaţie care se bucură de sprijinul popoarelor.

Un număr tot mai mare de oameni simpli din întreaga lume se rosteşte acum pentru politica de coexistenţă paşnică între cele două sisteme deosebite, pentru colaborare paşnică şi împotriva cursei înarmărilor generatoare ale primejdiei unui nou război. Metodelor de culise ale diplomaţiei imperialiste, aceşti oameni le opun acţiunile lor, voinţa lor. In zilele noastre, soarta păcii o rezolvă înseşi popoarele.

A. MARKOV

Judecătorul Douglas în faţa tribunalului Douglas

D. ZASLAVSKI

William O. Douglas este membru al Tribunalului Suprem al S.U.A. Prin înalta poziţie pe care o ocupă, el este silit să dea dovadă de independenţă, de curaj, de logică infailibilă, de spirit de dreptate. Dacă este, într-adevăr, înzestrat cu aceste virtuţi, el poate fi socotit vrednic de cea mai aleasă preţuire.

William O. Douglas nu este numai judecător. El este şi om politic, şi turist şi ziarist. In acest triplu rol, el trebuie neapărat să facă dovada unei netăgăduite sincerităţi.

Or, aici începe strania dedublare a personalităţii şi a activităţii lui W. O. Douglas.

In vara anului trecut el a călătorit prin ţările Asiei. In diverse locuri el a rostit cuvîntări în care a demascat politica colonialismului, mai ales a celui francez. Iar la Bangkok a declarat — aşa, pe neaşteptate — că republicile sovietice din Asia Centrală, pe care nu le-a vizitat niciodată, ar fi de asemenea „colonii". Aşa, cel puţin, reda ziarul „Bangkok Post" cuvintele judecătorului.

Douglas a făcut, apoi, o călătorie în U.R.S.S. şi, timp de o lună, a vizitat republicile din Asia Centrală.

Atunci cînd, discutînd cu Douglas despre impresiile culese, un corespondent al revistei „Ogoniok" a întrebat pe oaspetele american cum a putut el, fără să viziteze Asia Centrală sovietică, şi fără să ştie nimic despre ea, să ponegrească popoarele libere sovietice, judecătorul a dezminţit categoric cuvintele ce i-au fost atribuite declarînd: „Niciodată n-am spus şi n-am scris aşa ceva."

Totuşi, întorcîndu-se din călătoria prin U.R.S.S., Douglas a publicat, în revista americană „Look" un articol jignitor la adresa Asiei Centrale sovietice, intitulat „Colonialismul sovietic — produs al teroarei".

Dacă judecătorul Douglas ar fi citit acest articol cu chibzuială şi fără idei preconcepute, aşa cum îl obligă înalta sa funcţie, el ar fi supus fără îndoială pe Douglas-ziaristul unui interogatoriu de felul acesta:

— Răspunde, mister Douglas, cînd ai spus adevărul — la Bangkok, la Moscova sau în S.U.A.?

Fără nici o osteneală, judecătorul Douglas, analizînd acest articol, ar fi descoperit la Douglas-ziaristul contradicţii flagrante, o vădită ignoranţă — şi absurditate pur şi simplu.

Douglas-ziaristul „demască" vehement „colonialismul" sovietic, deşi e cu neputinţă ca el să nu ştie că colonialism înseamnă ţinerea cu bună ştiinţă a ţărilor dependente într-o stare de înapoiere, fără o industrie proprie şi fără o cultură naţională. Tocmai în această situaţie, după cum afirmă Douglas, se aflau popoarele Asiei Centrale în Rusia ţaristă. „Inainte de Revoluţia din Octombrie — afirmă el — Asia Centrală reprezenta vaste posesiuni feudale, cu o industrie slab dezvoltată".

Dar cum stau lucrurile acum?

„In prezent — recunoaşte Douglas — ea (Asia Centrală sovietică) reprezintă un adevărat arsenal al puterii sovietice — energie atomică, mine de cărbuni, turnătorii de cupru, uzine metalurgice, sonde petrolifere, întreprinderi textile de toate genurile şi alte întreprinderi industriale, care produc diverse mărfuri, începînd cu unelte agricole şi terminînd cu maşini-unelte".

Unde, în ce colonii a văzut Douglas că se construiesc turnătorii de cupru, uzine metalurgice, uzine constructoare de maşini etc., că acolo se creează mari centre industriale? Colonialiştii au avut grijă, întotdeauna, ca popoarele dependente să rămînă fără o industrie proprie. Oare tot ce a văzut Douglas în republicile sovietice din Asia Centrală se aseamănă cu această situaţie?

Dar cine lucrează în aceste uzine, cine le conduce, cine le controlează?

Douglas-ziaristul a fost nevoit să recunoască: „Există ingineri kazahi, maiştri uzbeci, controlori kirghizi, mecanici turkmeni şi directori tadjici".

„In timpul ţarilor, numai 2 la sută din locuitori ştiau carte — i-a spus lui Douglas un kazah: „primarul" din Alma-Ata. Acum toată populaţia ştie carte".

In ce limbă învaţă aici oamenii? In limbile naţionale. Acest fapt nu arată, oare, respectul profund al ruşilor faţă de cultura naţională, de tradiţiile şi sentimentele popoarelor din Asia Centrală?

Un tadjik — director al unei şcoli sanitare din Stalinabad — a afirmat că, pe vremea ţarismului, nu existau spitale. Nu exista, fireşte, nici un medic tadjik. Acum, recunoaşte Douglas, populaţia se bucură de asistenţă medicală.

La Taşkent, Douglas a stat de vorbă cu o femeie uzbecă, cu „primarul" capitalei republicii, s-a întîlnit cu reprezentanţi ai intelectualităţii naţionale locale.

In oraşul Frunze el a urmărit, admirîndu-le, spectacole la Teatrul de operă şi balet şi s-a arătat entuziasmat: „Am văzut balerine kirghize care au învăţat la Moscova, şi acum dau spectacole la Frunze cu atîta măiestrie încît ele ar putea figura cu cinste chiar şi pe programele Teatrului Mare".

Judecătorul Douglas care a vizitat ţările dependente din Asia şi a văzut la faţa locului ce înseamnă colonialismul, ar fi putut de data aceasta să întrerupă pe Douglas-ziaristul şi să exclame:

— Dar ce fel de colonialism e acesta! Cum trebuie numit atunci avîntul industrial, crearea de cadre naţionale, înflorirea culturii naţionale?

Şi Douglas-ziaristul se grăbeşte să se justifice. Da, într-adevăr, există intelectualitate naţională, există cultură naţională! Dar — vedeţi d-voastră — „ruşii ocupă posturile de conducere".

Douglas-ziaristul e cel care a afirmat acest lucru, însă imediat s-a dezminţit singur. „Ruşii — scrie el — ocupă un loc secundar în guvernul local".

A încercat Douglas-ziaristul să ponegrească şi sistemul juridic. L-a luat însă gura pe dinainte şi a spus că „locuitorii băştinaşi controlează tribunalele lor proprii" şi că „ruşii reprezintă o minoritate" în rîndul judecătorilor. E cu neputinţă ca Douglas-judecătorul să nu ştie ce înseamnă faptul că justiţia este condusă de însăşi populaţia locală şi că procedura se face în limba maternă. Aceasta este una din cele mai elocvente dovezi a dreptului poporului de a-şi organiza viaţa şi de a-şi statornici rînduielile după cum crede el de cuviinţă.

Dacă, într-adevăr, în faţa judecătorului Douglas s-ar fi înfăţişat un asemenea „martor", judecătorul ar fi declarat, pe bună dreptate, că acest „martor" se contrazice de la început pînă la sfîrşit şi că ori este un mincinos nepriceput, ori nu e pe deplin normal. In depoziţiile lui nu există nici logică, nici bun simţ. Şi judecătorul ar fi trimis pe acest „martor" la închisoare, pentru mărturii false şi sperjur, sau ar fi dat dispoziţii să fie grabnic internat într-un ospiciu.

Douglas-ziaristul însă nu se va înfăţişa în faţa judecătorului Douglas. Şi nici în faţa altui personaj. Presa americană „liberă" este, după cum se ştie, liberă să cleveteasca cît poftesc. Şi ea dispune de suficiente mijloace pentru a plăti scump un nume cunoscut.

Douglas a avut nevoie de cîteva săptămîni pentru a cunoaşte Uniunea Sovietică. Pentru noi este suficient un singur articol ca să ne dăm seama ce reprezintă William O. Douglas. Nu credem în dedublarea personalităţii, de aceea nu credem că Douglas este independent, drept, obiectiv, atunci cînd poartă toga de judecător şi că se contrazice, ispitit fiind să denatureze faptele şi evenimentele, atunci cînd nu mai poartă această togă. Mai curînd nu este vorba despre o togă de judecător — ci despre un cec pe care revista „Look" l-a trimis judecătorului.

„VEAC NOU", organ al Consiliului General A.R.L.U.S. Apare săptămînal. Redacţia şi administraţia str. Ion Ghica 5—7 Telefon 3 03 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin" Piaţa Scînteii Bucureşti,
ABONAMENTE pe 3 luni, 3 lei; pe 6 luni, 6 lei; pe 1 an, 12 lei. Abonamentele se fac la toate oficiile poştale, prin factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii STAS — 3452 — 52